

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENEK

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Obrestna mera

Listi so prinesli včeraj vest, da je Narodna banka znižala svojo obrestno mero za eskont menic in lombard vrednostnih papirjev za pol odstotka. To je letos že drugo znižanje obrestne mere. Prvo se je izvršilo že meseca februarja in se je takrat obrestna mera Narodne banke ravnotako znižala za pol odstotka.

Znižanje obrestne mere Narodne banke ima predvsem pomen za njene sedanje in bodoče dolžnike. Pri teh se je obrestno breme zmanjšalo, kajti letno bodo za vsak milijon izposojenega denarja imeli prihrankov radi znižanja obrestne mere za 1% 10.000 Din. To samo na sebi ni velika vsota, pomembnejša pa je za zavode, ki so znatno zadolženi pri Narodni banki, zlasti oni, ki so zaprosili za zaščito v kakršnikoli obliki. Dohodki Narodne banke se bodo tudi primerno znižali za znesek 1%, oz. pol odstotka.

Toda to znižanje obrestne mere bo imelo za posledico tudi splošno znižanje obrestne mere. Kot znano je lani uredba o maksimiranju obrestne mere določila, da sme znašati obrestna mera za dolgove največ 5% na obrestno mero Narodne banke, obrestna mera za vloge pa 1% manj. S tem je bila vpostavljen zveza med obrestno mero Narodne banke in obrestno mero na ostalem denarnem in kapitalnem trgu, ki sicer ni organsko nastala, ampak je formalnega značaja. Z znižanjem obrestne mere bo najvišja obrestna mera v državi sedaj 11,5% za posojila in 5,5% za vloge. V Sloveniji v ogromni večini to znižanje ne bo prišlo v prid dolžnikom, ker je naša obrestna mera tako za vloge kot dolgove bila znatno nižja od povprečja za vso državo. Le v nekaterih delih Slovenske krajine bi prišla v poštev, toda tudi tam malo, ker gre tam predvsem za kmetijske dolgove, za katere je, kakor znano, določena drugačna obrestna mera (za časa 12 letnega odplačevanja kmetijskih dolgov 6,02%). V poštev pa pride maksimirana obrestna mera pri novih posojilih, kolikor se pač dajejo. Zato pa pomeni sedanje znižanje obrestne mere tem večjo korist za dolžnike v ostalih delih države. Pri nas bi kvečjemu lahko rekli, da je to znižanje moralnega pomena v smislu pritiska navzdol. Toda za znižanje obrestne mere, kot nas uči zgodovina, ne zadostuje samo moralni pritisk, ker se ravna obrestna mera po drugih zakonih.

Znižanja obrestne mere Narodne banke pri nas ne moremo vzeti za tak simptom kot v drugih državah, kjer je odraz velike likvidnosti na denarnem trgu, saj je emisijska banka drugod predvsem merodajna za denarni trg, kjer se trguje, da se na kratko izrazim, kratkoročen denar. Od denar. trga sem in z direktnim poseganjem v kapitalni trg pa regulira obrestno mero za dolgoročen denar ali kapital. Likvidnost našega denarnega trga je res narasla, toda natančnejša analiza nam kaže, da je to samo na eni strani, dočim je drugod popoln zastoj, kar ve danes vsakdo, ki si hoče kaj izposoditi, pa naj bo kratkoročno ali dolgoročno.

Pa poreče kdo, glejte, kako velike vsote se zbirajo na žiru pri Narodni banki, koliko se je izdalo blagajniških zapisov Narodne banke, ki so kratkoročnega značaja ter so pravzaprav takoj vnovčljivi, ker se lahko eskontirajo Res so te vsote znatne, toda predvsem izvirajo iz poslovanja privilegiranih denarnih zavodov. Ti so zbrali do danes v bančni krizi velike vsote kratkoročnega denarja, katerega morajo — tako se dela drugod — nalagati kratkoročno, za kar jim pridejo dobro tudi blagajniški zapisi. Za vse nove vloge morajo vsi denarni zavodi brez razlike držati velike postavke gotovine na žiru pri Narodni banki in v zapisih Narodne banke. Tako so razumljive velike vsote naložb pri Narodni banki, ki pa nas ne smejo zapeljati k optimističnemu presojanju. Na drugi strani so namreč še milijarde zamrznjenih kreditov in vlog, katerih likvidacija deloma sploh ne napreduje. Tu pa o likvidnosti trga sploh ni govora. Dokler ta del trga ne bo rešen sedanjega mrtvila, ne more biti govora o veliki likvidnosti našega denarnega in kapitalnega trga. Zato je poleg znižanja obrestne mere potrebna tudi pritegnitev tega dela našega denarnega in kapitalnega trga v normalno funkcioniranje, kar bi morala biti glavna naloga merodajnih činitelev in tudi Narodne banke. Tako dobivamo vtis, da se sedaj gradi na novo naš denarni trg, pri kateri gradbi pa puščamo v propad vse, kar smo imeli dosedaj. Dovolj imamo izkušenj in primerov, ki kažejo na to.

Znižanje obrestne mere Narodne banke samo je sicer dobra stvar, ki prihaja v prvi vrsti v korist sedanjim in bodočim dolžnikom Narodne banke, nadalje tudi vsem ostalim dolžnikom v državi v zvezi z določitvijo uredbe o maksimiranju obrestne mere. Toda samo znižanje ne izpreminja sistema kreditne politike Narodne banke, zato je nujno potrebno, da se ne bodo ponavljale stare napake, katerih posledice čuti in nosi vse naše gospodarstvo, da se ves sistem kreditiranja Narodne banke izpremeni in postane Narodna banka res merodajna za naš denarni trg, ne samo po predpisih že omenjene uredbe. Narodna banka ne sme biti več navadna hranilnica, ki konkurira drugim denarnim zavodom, ampak emisijska banka, ki regulira z obrestno mero in z drugimi sredstvi vse naše kreditno gospodarstvo.

To se pa ne da doseči z enostavnimi zakonskimi predpisi, koliko sme znašati najvišja obrestna mera. Dovolj imamo že zgledov, kako tako ureditev obrestne mere vpliva na ves kreditni trg. Le organski ukrepi lahko pome-nijo izboljšanje in reorganizacijo našega kreditnega gospodarstva. Sedaj je za to čas, ko se začena v kreditiranju Narodne banke nova doba, saj že nekaj časa sem čitamo, da daje banka posojila. S tem seveda enostavno podaljšujemo dosedanja prakso, ki nam je pokazala dovolj slabih strani, in ne pridemo k cilju, ki je jasen, saj je Narodna banka narodna banka, emisijska banka, ne pa navadna banka, kot so vse druge v najrazličnejših oblikah v milijoni zamrznjenih kreditov,

Francoski zunanji minister se je vrnil iz Londona

Obnavljanje 30 let stare zveze

Angleški parlament

London, 8. julija.

(Od našega dopisnika)

Nocoj se pripelje v London na obisk francoski zunanji minister Barthou. Downing Street, kjer se nahaja angleško zunanje ministrstvo (Foreign Office), je lepo očistena, vsi bakreni gumbi na vratih in vse kljuke se zopet blišče v novi toaleti. Sinoči smo na dvorišču vojašnice kraljeve garde občudovali brezhibne vaje kompanije irske garde, ki bo tvorila častno stražo ob prihodu francoskega zunanjega ministra. Vso Victoria Street in White Hall so zasedli veličastni do dva metra visoki stražniki, da bo vtis »policijske Nj. Veličanstva« dostojanstven. Francosko veleposlanstvo ob Hyde Parku se je tudi spreobleklo in kaže lepo oprano lice. London zna sprejemati, če le hoče.

V preteklih 15 letih, odkar je bil podpisan svetovni mir, je prišlo že nebroj francoskih državnikov v našo prestolico. Videli smo vladarje Francije in smo jih kot vladarje sprejemali. Prihajali so veliki vojskovodje, kot maršal Foch, in Velika Britanija jim je izkazala čast, kot jo le ona zna velikanom duka. Med nami je bil Clemenceau, ves hud, ves napadalen, bival je Herriot, dobrušen mešan, ki se nam je hotel prikupiti s tem, da je pušil pipo, obiskal nas je Briand in bil za nas velika senzacija, tako je Anglija znala ceniti tega božanstvenega govornika, prišel je mladi, vročevrtni Laval, in nismo vedeli, kaj bi rajši imeli, njegov temperament ali njegovo politično naivnost. Toda vsi prošli obiski nas niso toliko, rekli bi, dirnili, kot prihod tega 70 letnika, tolikanj podobnega sarkastičnemu Poincaréju, ki prihaja, to čutimo vsi, v trenutku, ko se naša politika nahaja na usodopolnem križišču.

„Big John“

Ni še dolgo tega, kar je Barthou našega zunanjega ministra sir John Simona v Ženevi zelo duhovito okrcal. Kot športni narod smo radovedni in bi ga radi od bliže videli, kajti pri nas v Angliji jih je zelo malo, ki bi se upali spraviti nad »Big Johna«, na velikega Johna Simona, ki kraljuje v zunanjem ministrstvu. Takrat je Simon zagovarjal v Ženevi mišljenje, da bi bilo treba ven dar ugoditi Nemčiji. Barthou mu je odgovoril, da »je pripravljen iti čez most, ki ga mu ponuja njegov angleški prijatelj, samo rad bi preje vedel, če je ta most varen, kajti so kopolji, ki jih ne maram jemati«. Simon se je takrat čutil nekoliko užaljenega, toda zadnji dogodki v Nemčiji so pokazali, da Simonov most med Francijo in Nemčijo zares ni bil varen in da bi bili vsi, če bi bili vabilu našega ministra sledili, zares strmoglavljeni v krvavo kopoljo, ki jo je pripravil fašistični režim v Nemčiji. Za to se nam Barthou dopade in prepričan sem, da bo imel nocoj, ko pride na postajo Victoria, veliko občudovalcev.

Zveze ne...

Toda ne dopade se nam cilj, ki ga baže hoče doseči v Londonu. Po časopisju in v parlamentu se namreč neprestano ponavlja, da sili Francija v to, da sklenemo z njo dalekosežno vojaško pogodbo. Naši državniki, Baldwin, Eden, Chamberlain, so zaporedoma zanikavali, da o kakšni francosko-angleški vojaški zvezi ne more biti govora, da Anglija ne prevzema več nobenih novih obveznosti v Evropi, toda angleške javnosti vse te izjave niso pomirile. Najpreje je bil pri nas šef francoskega generalnega štaba general Weygand. Nato je odpoval naš vojni minister lord Hailsham s šte-

Od več strani smo že čuli, da je pravzaprav razlika, ki jo določa uredba o maksimiranju obrestne mere, prevelika, saj znaša celih 6%. Tako visoke marže za zaslužek ni drugje na svetu, pri nas jo pa dopuščamo in celo zakonito proglašujemo. Seveda to ne velja za slovenske razmere, kjer je bila pri ogromni večini razlika med aktivno in pasivno obrestno mero pri bankah znatno nižja. Ne vemo sicer, kakšni so bili drugi razlogi, ki so vodili do fiksiranja te razlike, gotovo pa je, da je imela ta velika razlika namen povečati možnost zaslužka denarnih zavodov, da tako lažje izvrševajo potrebne odpise. Toda, če je bil samo to namen, potem bi bilo potrebno zagotoviti

vilnim vojaškim štabom v Francijo. Sedaj prihaja diplomat Barthou in jutri pojde v Pariz naš sir John Simon. Naša javnost je precej vznemirjena in če bi kdo hotel z eno besedo povedati, kakšno je njeno stališče, bi moral reči, da je osnovno proti temu, da bi se vmešavala v evropsko politiko in se obremenila z obveznostmi, ki bi jo zopet enkrat potisnile v kakšne oborožene spore. Toda pri nas je navada, da pustimo vlado, ki smo si jo zbrali, vladati. Za to o kakšnem pritisku javnega mnenja na vlado v evropskem smislu ne more biti govora. Če bo ljudstvo ugotovilo, da ne vlada prav, jo bo odsvetovalo, dolje pa naj vlada, študira, proučuje, pripravlja in vodi brez ovire.

Idealisti in realisti — sanje in življenje

V naši sedanji vladi pa se zdi, da obstojata dve struji: ena je politična, idealistična, druga pa stvarna, vijaška. Politiki in idealisti zastopajo našo tradicionalno črto, ki jo je že lord Salisbury ob prelomu zadnjega stoletja skoval v rečenico »splendid isolation« — krasna osamljenost —, to se pravi, ne vezati se na nobenega človeka v Ev-

Zmaga mira Anglija in Francija edini

Anglija bo podpirala vse francoske predloge za varnostne pakte

Pariz, 10. julija. AA. Po končanih francosko-britanskih razgovorih bi se dali doseženi rezultati takole resumirati:

1. Vsi angleški pomisleki zastran načrta o vzhodnem paktu so odstranjeni. Ta pakt dobi aprobacijo londonske vlade.
2. Britanska vlada bo ta načrt podpirala v prizadetih prestolnicah, kjer utegne imeti kaj vpliva.
3. Anglija se ne bo upirala vstopu Sovjetske Rusije v Zvezo narodov.
4. Razmerje med Francijo in Veliko Britanijo se je uvrstilo in medsebojno zaupanje naraslo.

Trije novi pakti

Pariz, 10. jul. b. Zanimivi so komentariji jutranjega francoskega tiska, čeprav se zrcali iz njih precejšnja rezerviranost. Pertinax, ki se mudi tudi v Londonu, piše v »Echo de Paris«, da francoski sistem o mednarodni pomoči ni naletel na noben načelen odpor pri angleški vladi. Pertinax pravi, da bi paktni sistem obsegal:

1. severnovzhodni pakt, v katerega bi vstopile Francija, Sovjetska Rusija, Nemčija, Poljska, Češkoslovaška in baltske države, ter
2. južni pakt, v katerega bi vstopile Francija, Italija, Jugoslavija, Romunija, Grčija in Turčija.

Cilj obeh paktov je, da se ohrani mir in teritorialni politični status quo, v kolikor se to ne bi revidiralo s paktom Zveze narodov. Vsaka država podpisnica tega pakta bi se obvezala, da bo prihitela na pomoč svojemu sosedu, če bi bil napaden po tretji državi. Francija razen tega jamči za zapadno rusko mejo, medtem ko Sovjetska Rusija jamči za franco-

tudi denarnim zavodom, da bodo lahko poslovali v prejšnjem obsegu dalje. Danes je položaj tak, da še tako velika razlika v obrestni meri denarnim zavodom ne koristi dosti, saj imajo po veliki večini take dolžnike, za katere je postalo vseeno, koliko znaša obrestna mera, ker enostavno ne morejo plačati obresti, ne visokih ne nizkih, in pol ali t odstotek ne igra nobene vloge, kvečjemu, če bi znašalo znižanje več odstotkov. Pri sedanji desorganizaciji našega kreditnega sistema je treba ukrepov, ki bodo omogočili normalno poslovanje denarnih zavodov, potem šele bo postalo vprašanje obrestne mere vse drugače, zato, kot je doslej.

Pismena pogodba ni potrebna, pač pa skupna pripravljenost, da se odbijejo vse nakane sovražnikov miru in reda v Evropi

ropi in služiti denar po širnem svetu. Idealisti v naši politiki pa zagovarjajo še zamisel svetovnega bratstva s tiho željo, da bi svetovno bratstvo vodil naš imperij. Stvarna struja, ki ji je v sedanji vladi glasnik vojni minister lord Hailsham, pa gleda na politični položaj drugače. Odkar so zagovorniki »osamljenosti« in idealisti svetovnega bratstva s polomom razorožitvene konference in s prihodom razdivjanega Hitlerizma v Nemčiji popolnoma naselili, so prišli stvarni ljudje bolj do besede in ti sedaj dokazujejo, da bi v primeru vojne z Nemčijo Anglija nikakor ne bila osamljena, ko jo lahko vojna letala opustošijo od Kenta do Škotske in ko strupeni plini ter kužni bacili njeno prebivalstvo lahko v par dneh pomorijo. Zato pravijo, da se je treba pripraviti na takšne strašne možnosti, da je treba onemogočiti pustošenje Anglije po letalih in tihi pokoli njenega ljudstva po kužnih bacilih. V ta namen so se začeli naši stvarni politiki razgovarjati s Francijo in so s tem povedali, da Nemčiji ne zaupajo več. Od tod približevanje Franciji. Iz strahu, da v samoohranbi ne ostanemo sami.

Vojaki so se med seboj že dogovorili. Nas nikdo ne bo preprečil o tem, da načrti že niso gotovi. Tudi L. 1914 so bili pripravljeni, čeravno nikdo o tem ni javno razpravljala. Vojaški načrti ne izražajo nobene bojažljivosti. Oni so tu, pripravljeni, kot dežnik, kačar začne padati dež. Ostali bodo v skrivnostnih predelih generalnih štabov, če dežja ne bo, če bo Nemčija mirna. Začeli bodo delovati, če bo izzivala. To je njihova funkcija. Toda lord Hailsham je rekel v parlamentu, da ohladi vročevrtnost nemirnega nasprotnika že dejstvo samo, da ve, kaj se nahaja v skrivnih predelih.

Resnica pa je kruta

Francoski zunanji minister je sedaj prišel, da kot diplomat izpolni in dopolni obrambno delo. Zveze ne bo predlagal, pravijo. Zveze nečemo, pravi naše javno mnenje. Saj je tudi treba ni kakšne posebne zveze, samo če imamo mi in Francozi odprte oči za — resnico. In resnica je tako kruta, da bi bilo zločinsko, če bi jih hoteli zapirati. Sicer pa imamo tihi občutek, da se L. 1934 nahajamo na isti politični črti, na kateri smo bili ravno pred 30 leti, ko je lord Lansdowne z Delcassejem podpisal francosko-angleško zvezo, ki je Evropi z jamčila mir za naslednjih 10 let. G. O.

Angleško mnenje

London, 10. jul. b. Kljub včerajšnjemu zelo suhoparnemu uradnemu komunicanju o pogajanjih med angleškimi in francoskimi državniki v Londonu in kljub rezerviranosti angleškega zunanjega ministra sira Johna Simona pišejo »Times« in večina ostalih uglednejših listov obširna poročila. Posebno iz angleškega tiska zveni tako, da so predstavniki angleške vlade v načelu sprejeli francoske predloge o varnostnih paktnih, o vzhodnem Locarnu in o sredozemskem paktnu, toda tako, da pride če le mogoče do sodelovanja z interesiranimi državami, predvsem z Nemčijo in Italijo. Če ne pride do sporazuma z Nemčijo, se bodo skle-pale pogodbe z ostalimi državami, kjer pa bodo po možnosti politični bloki izključeni. S francoske strani se uradno izjavlja, da so pri pogajanjih v Londonu odstranjene vse angleške bojazni glede paktov.

Pogoj za priznanje enakopravnosti Nemčije

London, 10. jul. b. Opaža se, da hoče Francija doseči sklenitev varnostnega sistema v okviru Zveze narodov in da potem prizna Nemčiji tudi dejansko ravnopravnost. Angleški zunanji minister sir John Simon je zadovoljen z rezultatom sedanjih pogajanj, vendar pa se iz njegovih krogov čuje, da je Simon zavzel precej rezervirano stališče in je zlasti opozoril Barthouja na vso težo absolutno protirevolucijske politike. To je Barthouja sicer iznenadilo, toda on je vseeno s popolnim razumevanjem poslušal mnenje svojega angleškega ministrskega tovariša.

Australija se boji vojne

Cambera, 10. julija. b. Avstralski zunanji minister Latam se je vrnil s svojega potovanja po Japonski in Kitajski in je imel daljši ekspozé v narodni skupščini. Poudaril je, da z največjim pesimizmom gleda na razvoj dogodkov na Daljnem Vzhodu in zelo dvomi v mir. Po njegovem mnenju bo Avstralija na vsak način vpletena v dogodka.

Kardinal Faulhaber:

„Ker smo bili vztrajni in zvesti, smo mnogo rešili“ Proti kvarnemu „duhu časa“

Dunaj, 10. julija. »Neue Freie Presse« poroča iz Monakovega, da je ob priliki 50 letnice mašništva nadškofa von Hauke monakovski kardinal nadškof Faulhaber imel dolgo pridigo, v kateri se je v glavnem izrekel, da želi, da bi med Cerkvijo in med narodnim socializmom prišlo do končne sprave. Da, on želi spravo, toda koncesij katoliška cerkev ne more več dati nobenih in jih tudi ne bo dala. Nikdo v Nemčiji ni pokazal toliko iskrene želje za sodelovanje kakor ravno katoliška cerkev, a tudi nikdo ne ve, kako je bila Cerkve zadržana in opsovana pod pretezo, da je separatistična in protidržavna. Mi moramo svoje otroke tako vzgajati, da ne bodo sami kopali grobove za svoje starše. Ker smo bili trdni, vztrajni in zvesti, smo veliko rešili, rešili smo mnogo slabotnih pred amomomom in smo jim dali novega upanja. Naši katoliški duhovniki se morajo v vse odločenosti ponaviti v bran proti tako imenovanemu »duhu časa«.

„Največja klepetulja Nemčije“ se znaša nad inozemskim tiskom Odgovor Svica

Berlin, 10. julija. TG. »Največja nemška klepetulja« propagandni minister dr. Göttsch se je po celotnem molku nocoj zopet oglašil in držal v berlinski radio-postaji govor, v katerem je hvalil in poveljeval zgodovinske dogodke 30. junija ter protestiral proti »lažnjivemu« poročanju inozemskega tiska. Nemčija se je na zelo »zmeren način« znebila vseh »nergačev« in zopet upostavila avtoriteto voditelja »z občudovanja vrednim pogumom«. Nemška vlada »je 30. junija dala vzhled vsem drugim državam, kako je treba postopati s sovražniki naroda«. In to uporabljajo inozemci, da zasramujejo nemški narod kot barbarskega. Nikdo nima pravice vmešavati se v naše domače zadeve in tako tudi ne bomo dopustili, da se kdo vtika v naš 30. junij. Inozemski tisk je dokazal, da je popolnoma izgubil merilo dostojanstva in da sploh ni več vreden, da se upošteva. Na koncu svojega govora je Göttsch prečital celo vrsto člankov iz inozemskih časopisov ter dokazoval, kako so skrupulanti iz samih laži. Prvo nagrado v tem pogledu bo gotovo odnesel londonski časopis, ki je začel govoriti o »restavraciji monarhije«. Tudi moskovski radio se je odlikoval, ko je govoril o »velikanskih masakrih«, medtem ko je šlo v resnici samo za »potrebno čiščenje«. Svoj govor je dr. Göttsch zaključil z besedami: »Plut, Teufel!«

Bern, 10. julija. m. Ugodni švicarski nemški časopis »Bund«, ki izhaja v Bernu, zelo ostro napada nemškega ministra za propagando dr. Göttscha nad šikaniranjem švicarskega časopisa in švicarskih časnikarjev v Nemčiji ter med ostalimi pravi: »G. dr. Göttsch se vara, če misli, da bomo mi časnikarji pisali po njegovem receptu in diktatu. Mi te usluge Göttscha ne moremo storiti, ker nam je dražja resnica kakor pa njegova osebnost. G. dr. Göttsch je pokazal skozi in skozi nemoderne in škandalozno obnašanje, ko je prepovedal inozemskim časnikarjem poročati iz Nemčije vse to, kar se je tam v resnici zgodilo.«

Nemška vlada je hotela zamolčati tudi najvažnejše momente v zvezi z dogodki od 30. junija ter je na ta način prisilila inozemske časnikarje, da so na svojo roko iskali resnico, ki jo je Hitlerjeva vlada po Göttschovih intencijah tako trdovratno skrivala.

Reichstag sklican

Berlin, 10. julija. AA. Reichstag je sklican za 13. t. m. popoldne. Na tej seji bo vlada prečitala svojo deklaracijo.

Spremembe v nemški vladi

Dunaj, 10. julija. b. Po informacijah iz inozemstva se pričakuje v Nemčiji velike vladne izmembe. Po teh informacijah bo končno von Papen izpadel iz vlade. Von Papen je zaradi zadnjih dogodkov tako potrt, da sploh ne more priti k sebi. Silno mu je žal njegovih tovarišev, za katere pravi, da niso zaslužili takega plačila. Kakor hitro bo njegova ostavka definitivno sprejeta, odpotuje iz Nemčije na dopust, da si pomiri živce. Zaključuje se nadalje, da se tudi minister za narodno gospodarstvo dr. Schmidt ne vrne več na svoje mesto.

„Pri nas ne bo nikoli diktature!“

Izjava češkoslovaškega

ministra dr. Bradača

Praga, 10. julija. m. Češkoslovaški vojni minister general Bradač je imel ob priliki odkritja spomenika slavnemu češkemu državniku Švehli v Olo-muči velik govor, v katerem je med ostalimi izjavil: »V Češkoslovaški ne bo nikdar prišlo do diktature. Naša republika želi ljubosumno čuvati pridobitve demokracije, ali kljub našemu iskrenemu demokratizmu moramo skrbeti tudi za svojo varnost, ker se moramo še bolj oborožiti, da bi se na ta način zavarovali pred vsemi neprijetnimi iznenadenji, ki bi nam jih lahko pripravili naši, mnogo manj miroljubni sosedje. Reorganizacija češkoslovaške vojske se bo sprovedla v duhu praktičnih potreb. Podaljšali bomo rok službe, povečali pa tudi rezerve municije in orožja. Ali vsega tega ne dela Češkoslovaška radi tega, da bi v bodoče vodila neko osvojevalno vojsko, ampak izključno radi svoje obrambe. Mi ne zahtevamo od nikogar ničesar ali nikomur ne bomo dali niti pedenj onega, kar je naše.«

Baltске zvezе za enkrat še ne bo

Kaunas, 10. julija. b. Pogajanja za sklenitev baltškega pakta niso zaenkrat dovedla do nikakršnega rezultata. Danes je bil po sestanku treh zunanjih ministrov izdan sledeč komunikat: V številnih točkah je prišlo do sporazuma o principielnem sodelovanju, potrebno pa je še, da se najdejo zveze za sporazum v drugih vprašanih. Zaradi tega

ker katoliška cerkev ne rabi in ne more rabiti duhovščine, ki bi iskala osebnih koristi od popularnosti med sodobnimi pokreti, Procesije, ki se je razvila po mestu, se je udeležil tudi oddelk redne vojske.

Žalovanje za dr. Klausenerjem

Berlin, 10. julija. Kljub temu, da časopisje ni smelo niti omeniti smrti dr. Klausenerja od Göringove policije ubitega in vpepeljenega predsednika katoliške akcije berlinske škofije, se je zbralo 3000 ljudi v stolnici sv. Hedvige, ko je berlinski škof dr. Barres bral sv. mašo za duševni mir pokojnega. V pridigi niso smeli omeniti ničesar, kar bi bilo v zvezi s krvavo soboto. Von Papen, ki sicer nikdar ni manjkal pri nobeni cerkveni prireditvi, seveda ni bil pri rekvizitju. Po vseh cerkvah berlinske škofije se vršijo tihe molitve za umorjenega pokojnika.

General Hammerstein pobegni

Praga, 10. julija. m. Tukajšnji časopisje objavlja senzacionalno vest, da je bivši vrhovni poveljnik nemške vojske, baron Hammerstein, pobegnil na Češkoslovaško. Baron Hammerstein se je zameril nemški vladi radi tega, ker je sodeloval na pogrebu generala Schleicherja in njegove soproge.

Proti njemu je bil izdan tudi nalog za aretacijo, toda on je pravočasno pobegnil v inozemstvo.

Manevri odpovedani

Berlin, 10. julija. b. Vojni minister general Blomberg je odpovedal vse manevre Reichswehra, ki bi se mogli pričeti po raznih krajih Nemčije. Manevri so odpovedani z utemeljitvijo, da je že ena prizadejala ogromno škodo na poljih in gozdovih in da ne bi bilo prav, če bi še vojaštvo delalo škodo, ki je pri velikih manevrih neizogibna. Pri takih prilikah, po izkušnjah, nastajajo veliki gozdni požari, ki povzročajo ogromno škodo in ki jih je zelo težko pogasiti.

Treviranus se je rešil

Berlin, 10. julija. b. Uradno se potrjuje, da je bivši minister Treviranus pobegnil iz Nemčije, ko je obkolil njegovo hišo oddelk SS-oddelkov, ki je imel nalogo, da ga aretirajo.

Ubiti književnik Jung

Basel, 10. julija. b. »Basler National Zeitung« poroča iz Monakovega, da je bil znani književnik Edgar Jung, ki ga smatrajo za avtorja znanega von Papenovega govora, aretiran že pretekli torek, v soboto pa ga je prvega doletela smrt. Junga so umorili v celici. Za njegov umor se je zvedelo šele, ko so izročili pretekli petek njegovi družini žaro s pepelom.

Nove aretacije

Monakovo, 10. julija. b. Potrjujejo se vesti, da so se zopet pričele aretacije v masah.

Letalske nesreče

Berlin, 10. julija. b. V zvezi s tajinstveno letalsko nesrečo pri Friedrichshafenu, kjer so se nenadoma zaporedoma zrušila na tla tri velika letala in so mnogi, da gre za sabotažo, upravičena, poroča »Berliner Bund«, da so v Dornier-tovarni odpušteni brez razlike vsi delavci, 45 pa jih je bilo aretiranih. Šele, ko bo preiskava končana, bodo delavci sprejeti nazaj in tovarna bo pričela z obratom šele tedaj. Sedaj se vrši vestranska preiskava in se je pripeljal v Friedrichshafen sam nemški državni kancler Hitler, ki se je mudil v tovarni letal dve uri. Govori se nadalje, da so našli v hangerju nevaren pekleniški stroj.

Berlin, 10. julija. AA. V Gifhornu blizu Hannoverja je uničil požar okoli tisoč jutro gozda.

Sprememba v vladi Nov prometni minister

Vsled težke bolezni je bil minister Milosavljević razrešen in imenovan za prometnega ministra Ognjeslav Kuzmanović

Belgrad, 10. julija. m. S kraljevskim ukazom od 10. t. m. je razrešen svoje dolžnosti prometnega ministra g. Svetislav Milosavljević in stavljen na razpoložanje. Za novega prometnega ministra je postavljen g. Ognjeslav Kuzmanović, pomočnik prometnega ministra v pokoju in tehnični ravnatelj belgrajske občine.

Novi prometni minister je bil, kakor je razvidno iz gornjega uradnega komunikeja, večletni pomočnik prometnega ministra ter je bil za časa ministrovanja g. dr. Korošca l. 1929 na lastno prošnjo vpokojen ter je kot priznan strokovnjak prevzel vodstvo celokupne gradbene politike mestne občine v Belgradu.

Novi prometni minister bo verjetno nocoj položil prisego ter bo tekom jutrišnjega dneva prevzel posle v prometnem ministrstvu.

Iz Avstrije

Dunaj, 10. julija. b. Včeraj zvečer je vozil neki tovorni avto skozi 21. okraj, s katerega je nekdo vrzel težko bombo, ki je povzročila veliko materialno škodo. Tudi v 4. okraju je eksplodirala bomba, ki je napravila precejšnjo škodo. V Seefeldu so hoteli orožniki aretirati znanega narodnega socialista Steierlinga, ki je po poklicu sofer. Steierling pa se je uprl in je hudo ranil nekega orožnika. Orožnikom pa se je kljub temu posrečilo, da so ga dobili v roke, in bo prišel pred izredno sodišče.

Dunaj, 10. julija. TG. Danes je izšlo uradno poročilo o številu sabotažnih dejanj v zadnjih dveh mesecih. Vlada priznava vsega 60 takih dejanj in 30 dejanj manjšega obsega, tako da pride približno ena dinamična eksplozija na dan. Najhujši dinamični napadi so se izvršili v noči od 8. do 12. junija. Sabotažna dejanja so zahtevala 11 smrtnih žrtev, večinomna železničarskih progovnih paznikov. Škoda so ta dejanja napravila 400.000 šilingov (4 milj. Din).

Usoda avstrijske legije

London, 10. julija. AA. Reuter poroča iz Berlina: Poučeni krogi trde, da bo nemška vlada v kratkem urenila vprašanje Avstrijcev, ki žive v Nemčiji, in pa vprašanje avstrijske legije, ki ji zadaje dokaj skrb. Kakor je znano, šteje legija 11 do 12 tisoč ljudi in je sestavljena iz avstrijskih nacionalnih socialistov, ki so v zadnjem letu pobegnili v Nemčijo. Nedavno tega so jo premestili od avstrijske meje v severno Bavarsko, in sicer, kakor trde, po sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem, na željo predsednika italijanske vlade. V legiji vlada veliko razočaranje. Tudi med avstrijskimi državljani sploh je veliko nezadovoljstvo, ker jih oblasti silijo, naj se politično opredele.

Bolgarska zunanja politika

Sofija, 10. julija. m. Predsednik bolgarske vlade Georgijev je dal dopisniku »Reichspost« izjavo, v kateri je med drugim naglašal, da je Bolgarija pripravljena podpisati nenapadalne pakte v duhu pakta Zveze narodov, posebno z ozirom na čl. 19 tega pakta, ki predvideva koristne klavzule za Bolgarijo. Bolgarija pričakuje pravilne rešitve donavškega problema. Ona goji velike simpatije za Avstrijo ter se trudi, da odbrži z njo trajne kulturne in gospodarske zveze. Nova bolgarska vlada stremi za tem, da stabilizira gospodarske, finančne in kulturne razmere.

Poljaki dolže Ukrajince, da so umorili ministra Pierackega

Varšava, 10. julija. b. Poljski pravosodni minister je izjavil predstavnikom tiska, da je po sedanjih preiskavi o umoru notranjega ministra Pierackega ugotovili, da so atentat pripravljali in izvršili člani tajne ukrajinske vojne organizacije. Tajna ukrajinska vojna organizacija dobiva veliko pomoč od ukrajinskih emigrantov iz Amerike, ki zagovarjajo sporazum s Poljsko. Ta organizacija je silno razširjena v ukrajinskem delu Poljske, kjer se je pokret za samostojnost Ukrajine najprej pričel. Poljske oblasti imajo v rokah seznam članov te organizacije, od katerih jih je mnogo zbežalo v Nemčijo. Oblasti upajo, da bodo kmalu prišle na sled vsej organizaciji, ki jo nameravajo uničiti z enim samim udarcem.

Freiburška univerza zgorela

Berlin, 10. jul. AA. Univerzo v Freiburgu n. Badenskem, ustanovljeno l. 1455, je uničil požar. Ogenj se je razširil od velike kupole in je v 20 minutah vpepelil leseno streho. Gasilci so bili proti ognju brez moči, ker primanjkuje vode. Profesorji in študenti so pomagali pri reševanju, da rešijo dragoceno knjižnico.

Čudna smrt

London, 10. julija. b. Drugi lord admiraltete sir Andley Round se je ponesrečil na zelo čuden način. Ko mu je zobni zdravnik pulil zob, mu je padel v grlo in prišel v pljuča. Pokazali so se že znaki zastrupitve in je njegovo stanje resno.

Suša na Angleškem

London, 10. julija. AA. Na vsem britanskem otočju vlada še zmerom silna suša in neznozna vročina. Iz mnogih krajev poročajo o gozdnih in poljskih požarih, ki povzročajo veliko škodo. Temuza od dne do dne pada. Če suša ne bo popustila, bodo morala oblastva izdati izredne odredbe glede uporabe vode iz Temze za industrijske namene.

Stavke v Ameriki

Newyork, 10. julija. AA. Iz Seattle poročajo, da je skupina stavkajočih delavcev ustavila tovorni avto, v katerem so se vozili stražniki. Stavkajoči delavci so jih začeli obstrajevati iz revolvov. En policist je pri tem našel smrt. Tako je število smrtnih žrtev zadnjih dni naraslo na sedem.

Iz Newyorka poročajo, da so na mnogih krajih USA bili spopadi med stavkajočimi in nestavkajočimi delavci. V Brightonu je obšlo po hudem spopadu 60 težko ranjenih stavkajočih delavcev.

V Alabami je stopilo v stavko 30.000 tekstilnih delavcev. Stavkajoči zahtevajo zmanjšanje delovnega časa in povišanje meze. Položaj v Alabami spada med najslabše od vse Amerike.

Belgrad, 10. julija. AA. Novi prometni minister se je rodil 18. decembra 1874 v Klarini, okraj Jaša-Tomić (dunavska banovina). Tehniško fakulteto je absolviral v Monakovem in je postal leta 1901. uradnik v gradbenem ministrstvu. Leta 1904. je prišel na direkcijo državnih železnic in je tam ostal do leta 1911., ko je podal ostavko na službo in se posvetil privatni praksi. Leta 1919. se je vrnil kot inspektor k belgrajski železniški direkciji ter je že novembra istega leta napredoval za načelnika te direkcije. Leta 1923. je postal ravnatelj direkcije za gradnjo železnic, 26. oktobra 1927 pa pomočnik prometnega ministra. Tu je ostal do maja 1929, ko so ga po natečaju izvolili za ravnatelja tehniške direkcije občine mesta Belgrada. Na tem položaju ga je dobilo imenovanje za prometnega ministra. Novi prometni minister je skoraj vse uradovanje vršil v stroki svojega sedanjega resora.

Gozdarsko ravnateljstvo v Ljubljani ne bo ukinjeno

Belgrad, 10. julija. T. Kakor je »Slovenec« poročal, namerava minister za gozdove in rudnike podvesti veliko delo reorganizacije gozdne uprave državnih gozdov, ki dosedaj niso niti točno razmejeni. V zvezi s tem so se razširile tudi vesti, da bo ljubljansko direkcijo za gozdove ukinjena in njeno dosedajno upravno ozemlje priključeno gordni direkciji v Zagrebu. Vaš dopisnik je iz pomenih krogov izvedel, da te vesti niso resnične, da so neosnovane, ker ne obstoja noben razlog, da bi ljubljansko direkcijo, ki upravlja gozdove, ki do 95 odstotkov pripadajo verskemu skladu, morala nehati svoje delovanje in ima veliko poslov, da je njen obstoj tudi po morebitni reorganizaciji gozdne uprave državnih gozdov neobhodno potreben.

Dijak utonil v Savi

Ljubljana, 10. julija. V Savi je danes utonil 16 letni dijak 2. razreda meščanske šole Karel Smerkolj iz Ljubljane, stanujoč v Frankopanskega ulici 23. S svojo materjo in bratom je šel v kopališče pri Štirnu na Ježici. Smerkolj se je nato oddaljil in šel v globoko vodo pod mostom, iz katere se je po pripovedovanju drugih kopalcev sicer enkrat vrnil. Ko pa je šel drugič v vodo, ga je morda zgrabil tok in ga odnesel s seboj. Smerkolj se je verjetno tudi močno prestrašil, kar je bilo zanj usodopolno. Malo pod mostom so ga našli drugi kopalci že v zadnjih zdihljajih. Pravijo, da mu je še bilo srce. Zato so takoj poklicali reševalni avtomobil, ki je v največji naglici prispel in odpeljal utopljenca v Mestni dom. Žal je bila vsa reševalna akcija zaman. Smerkolj je bil v avtomobilu že mrtev.

Naši pravniki na Bolgarskem

Sofija, 10. julija. AA. Jugoslovanski pravniki so včeraj odpotovali iz Sofije v Duplec, kjer so jim priredili svečan sprejem. Iz Dupleca so odšli jugoslovanski pravniki v rilski samostan, kjer jih je arhimandrit ljubeznivo sprejel z vsemi redovniki. Jugoslovanski pravniki so se poklonili relikvijam sv. Ivana Rileškega in poslušali kratko predavanje arhimandrita o življenju sv. Ivana, rilskega čudodelnika. Nato so prenočili v samostanu in se jutraj vrnili v Sofijo. Drevi odpotuje ena skupina naših pravnikov v Belgrad, druga pa si misli ogledati nekatera bolgarska mesta.

Današnja »Kampanja« prinaša pod naslovom: »Bivši minister g. Arandjelović o bolgarsko-jugoslovanskem bratstvu« tole izjavo profesorja Dragoljuba Arandjelovića:

Predsednik vlade g. Georgijev nam je izkazal čast in nas sprejel v svojem kabinetu. Govor, ki ga je imel na banketu, je napravil odličan vtis na nas vse, ki so nas v vseh krogih sprejeli s toplimi bratskimi čustvi. Osebnost vidim v g. Georgijevu odličnega boreca za zблиžanje med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Dalje je g. Arandjelović izrazil svojo vero v čedalje večje zблиžanje med Jugoslavi in Bolgari, ter izrazil željo, naj bi obisk jugoslovanskih pravnikov pripomogel k temu cilju.

Velik tihotapski škandal

Belgrad, 10. julija. m. Tukajšnji državni in mestni kontrolni organi so prišli zopet na sled veliki tihotapski aferi pri tukajšnji tovarni Šetečka ter so včeraj pod streho opuščenega mlina našli 29 obočkov rafiniranega spirita, od katerega ni bila plačana niti državna niti mestna trošarina.

Pri firmi so državni kontrolni organi zaplenili že na Vidov dan 4000 litrov spirita, ki ga je firma istotako po skrivnih potih vtihotapila brez trošarine v svojo tovarno. S tem je vtihotapila 10.000 litrov spirita v vrednosti 480.000 Din. Petkratna kazen, ki bo zadela to firmo, znaša 1.700.000 Din.

Ravnatelj te firme Bernard Arkai je pobegnil.

Eksplozija v Belgradu

Belgrad, 10. julija. m. Snoči se je dogodila v tovarni Tisko eksplozija, ki je raznesla delavca Varjana Vikerja. Do nesreče je prišlo vsled neopreznosti delavca, ki je prišel v bližino aparata za napetostjo 190 atmosfer ter je začel z betom razbijati po njem, ker je aparat pušal zrak. Aparat je pri prvih udarcih eksplodiral in ubil delavca Vikerja.

Prevoz zabojov

Borovnica—Sušak

Belgrad, 10. jul. AA. Z odlokom direkcije drž. železnice je dovoljen nov popust za prevoz zabojov in delov zabojov od postaje Borovnica do postaje Sušak—pristanišče po tarifni postavki 10 Din za 100 kg. Popust velja pod pogojem, da se voznina plača najmanj za 10.000 kg in da se izvoz izvrši po morju in inozemstvo.

Belgrajske vesti

Šibenik, 10. jul. AA. Davi ob 2 je v tukajšnji bolnišnici umrl znani pesnik in nacionalni delavec Mirko Karolija.

Belgrad, 10. jul. m. V 5. pol. skup. je napredoval za tehničnega svetnika Kamil Majcen, tehnični višji pristav 6. pol. skup. tehničnega oddelka banske uprave v Zagrebu.

Belgrad, 10. julija. AA. Letalsko pošto, ki je odšla iz Belgrada s pomočjo društva »Air de France« v petek, 29. junija ob 8.15, so razdelili v Rio de Janeiro v soboto ob 20. uri, v Buenos Airesu v nedeljo ob 10 in v Santiagu de Chile v ponedeljek ob 12. Pošta za Južno Ameriko odhaja vsak petek ob 8.15 z letalom z letališča v Zemunu.

Nadškoj dr. A. B. Jeglič v letalu

Včeraj popoldne ob pol 3 se je sivolasi cerkveni knez prevzvišeni g. nadškoj dr. Anton Bonaventura Jeglič v spremstvu ravnatelja škofijske pisarne g. Jagodica z letalom odpeljal iz Ljubljane na Sušak, odkoder se je podal na božjo pot k Materi božji na Trsat. Na sliki vidimo g. nadškofo, ravnatelja Jagodica, pilota in ostale potnike pred letalom

Foto: Kralj, Ljubljana

Veličastna manifestacija ciril-metodijske ideje v Metliki

Na nedeljo sv. Cirila in Metoda imajo grško-katoliški Zumberčani vsakoletno prošenje pri svoji cerkvi sv. Cirila in Metoda v Metliki. Da se pa ciril-metodijska ideja verskega edinstva čim bolj povdara, se je cerkveni odbor te cerkvice odločil, da letos tem slovesnejše proslavi sv. Cirila in Metoda. In tako je prispel sam prevzvišeni g. škof dr. Dionizije Njarađi že v petek z vlakom v Metliko v spremstvu dr. Janka Šimraka, prislednika duhovnega stola Spiridiona Petranovića in prefekta dr. Benedikta Sabova. Po kratkem sprejemu na kolodvoru, kjer je prevzvišenega pozdravil predsednik metliške občine g. I. Malešić, so se slavnostni gostje napotili v metliško farno cerkev med slovesnim potrkavanjem zvonov. Potem se je prevzvišeni g. škof odpeljal s svojim spremstvom v Kaš.

V nedeljo zjutraj je bilo vse mesto slovesno razpoloženo. Z vseh hiš so vihrale zastave. Ob poti proti cerkvi sv. Cirila in Metoda je stal lep slavolok. Po devetih so se začele zgrinjati množice vernega ljudstva od vseh strani, Zumberčani, Slovenci, Hrvatje. Veliko ljudi je prispelo s procesijami pod vodstvom svojih duhovnikov. Tako iz grško-kat. župnij Drage, Radatovič, Sošic in Kasta, ter rimsko-kat. iz Suhorja in Metlike. Z ono iz Kaš je prispel tudi prevz. g. vladika dr. Njarađi. Ves čas pa so slavnostno zvonili zvonovi. Grič okrog prijazne cerkvice je bil poln vernega ljudstva, glava pri glavi, gosposki in preprosti, mladi in stari. Kdo bi preštel to množico, brez pretiravanja jih je bilo več tisoč.

Po trikratnem obhodu okrog cerkve, ki je bila lično okrašena, se je ob 10 pričela slovesna arhijerejska liturgija, katero je daroval na prostem pri cerkvi prevzvišeni g. vladika dr. Njarađi ob asistenci g. Sp. Petranovića, dr. Tirisa, dr. B. Sabova, gg. župnikov gkt. iz Drag in iz Sošic, ter rkt. župnikov, prošta g. Gr. Cerarja, g. Rastresena iz Suhorja in g. Kranjčiča iz Ozlja.

Verno ljudstvo je z velikim zanimanjem in vidno pobožnostjo sledilo lepim obredom. Saj je pa človeka nehote pridobilo zase krasno petje duhovščine in vernikov, zlasti zbora iz Kaš. Na marsikaterih ustih tudi vernikov rkt. obreda se je kar spontano oglasilo »Gospodin pomiluj!«

Med sveto daritvijo je imel prevzvišeni g. škof lepo zasnovano pridigo, v kateri je proslavljal sv. Cirila in Metoda kot naša apostola in vzornika.

Po končani sv. daritvi, zvonovi so že med sv. mašo poldan odzvonili, se je g. dr. Janko Šimrak prisrčno zahvalil zbranim množicam, ki so s svojo udeležbo in pobožnostjo znatno pripomogle, da se je slovesnost sv. Cirila in Metoda tako lepo izvršila. Potem pa je g. doktor v imenu vseh Zumberčanov obljubil prevzvišenemu škofu, da hočejo Zumberčani še znanprej hoditi po stopinjah sv. Cirila in Metoda in še z novimi silami izvrševati njuno oporoko. »Evo vam, najlepše jedinstvo. Brača Slovenci, brača Hrvati, i moj dragi zumberački narod.« Po teh prisrčnih besedah so se zapeli »Mnogaja leta« in množice so se, polne verske vneme, razhajale.

Sem in tja po Zagrebu

30.000 Hrvatov pri Mariji v Bisirici

Velik uspeh mariborskih harmonikarjev v Zagrebu

V Bistrici, pri Mariji, tam je bil v nedeljo pravi dirandaj. Saj to se še ni zgodilo, da bi peš vodil procesijo nadškoj, in da bi z njim romal peš župan zagrebskega velemeta. Zato pa je bilo tudi drugih romarjev, da so v daljo nekaj kilometrov napolnili cesto. Kakih 5000 in gotovo čez jih je postavil Zagreb v soboto ob 4 zjutraj na romarsko cesto. Pravi, da štirikrat toliko, kakor prejšnja leta. In ta množica je rasla z vsakim korakom. Tisti pa, ki niso mogli peš, kdo bi jih preštel. Brezkončne procesije so se vrstile ves dan v soboto k »Putniku« po vozne listke za jutranje vlake. Naval je bil tolik, da je moralo redarstvo vzdrževati red. Zato pa so se v nedeljo res nagromadile tolike množice v Bistrici, kakor jih ni bilo še nikdar. Gotovo čez 30.000 ljudi. Tako je to romanje postalo veličastna manifestacija vernega hrvatskega ljudstva iz Zagreba.

Harmonika je zapela. In to veste, kako je, kadar harmonika zapoje. Tedaj se celo »stara teta« na svatbi razgiblje, in starega strica kar posrbi v petah, da bi se malo zavrtel. In tako je bilo tudi v Zagrebu. Zapela je harmonika — pa ne le ena, kar trideset mehov so potegnili mladi mariborski harmonikarji, in bil je koncert, da nikoli takega. Tri-

krat so ga priredili, a že davno pred početkom si zastoj povpraševal po vstopnicah. Se bi mogli to harmonikarsko pesem parkrat ponoviti, in se bi imeli polno poslušalcev. Takega zanimanja menda res ni doživela v tej sezoni niti ena glasbena prireditel. Tako je. Harmonika lepo poje, a najlepše poje pa prav slovenske pesmi, zato je pa tudi hotel vsak kaj dobiti za svoja ušesa. To pot se je dogodilo, da kar ni bilo mogoče priti na vrsto. Kar skozi stene so se morali nekateri zadovoljiti in prisluhniti točkam harmonikarskega koncerta.

Iz Trbovelj ni daleč v Zagreb. Iz Rajhenburga je še bliže. Kar presenetljivo čudno je torej, da so šli terboveljski dogodki mimo vseh zagrebskih listov brez vsakega odmeva. Doslej nisem nikjer našel niti besedice o celi zadevi. Pa je gotovo zadeva zanimiva tudi za hrvatsko javnost, ker je tudi Hrvatov prav mnogo zaposlenih v teh rudnikih.

Ali ste že poravnali naročnino?

veselja. Tudi deca je zaverovana zrla vanj kakor otrok, ki po dolgem času spet vidi ljubega očeta. Duhovnik, ki je vodil prvoobhajance — bilo jih je točno trideset — jim je intoniral sveto pesem sv. očetu v pozdrav. Prav tisto pesem, ki so jo peli v komaj minolem zlatem jutru, ko so od krtnege kamna stopali k oltarju na svoje odkazane prostore.

Pesem je bila latinska, pa za italijansko grlo zveni in je zvenela prav tako iskreno, kakor da je bila domača.

Sveti oče se je obdan od svojih častnih komornikov vvedel na prestol v dvorani, ki se po njegovi lepi in lični obliki imenuje »Sala del trionetto«.

Pesem je že privrela iz mladih čistih src.

»O, Jesu, ego amo Te!
Nam prior Tu amasti me.
O Jesu, ego amo Te.
Et super mel et omnia
sit mihi Tua gratia!
O Jesu, ego amo Te.
Nam prior Tu amasti me.
O Jesu, ego amo Te!«

Sveti oče si je utrl solzo v oči; prvo, drugo, tretjo... Tudi deci so se tuintam zarosile oči. Srečen otrok, ki čuti v sebi ljubezen; ki ve, da ga kdo ljubi. Presrečen, če spozna, da ga ljubi Bog.

Nobena beseda ni tako bogata in nobena pesem tako lepa, kakor tista, ki sije iz nedolžnih oči ter poje iz čistih src.

Pij X. se je moral prvoobhajancem zahvaliti za to pesem ljubezni in veselja.

»Mladi ljubljenci Jezusovi! Ko vas gledamo pred seboj, gledamo nazaj v svojo mladost. Ko poj-

Reka umira

Sušak, 9. julija.

Pred nekaj dnevi je »Slovenec« prinesel uvodnik pod naslovom »Trst umira«. O Reki je italijanski poslanec Nino Host-Venturi zapisal: »Italijanska Reka more živeti brez Jugoslavije«, a vendar se mora o njej reči, da umira od dne do dne bolj in če se razmere ne bodo spremenile, bo lepega dne — mrtva.

Kdor dan za dnem opazuje življenje na Reki, vidi sledeče: Reško pristanišče je prazno, le včasih se ustavi kaka italijanska ladja. Inozemska ladja se malokdaj usidra tam. Obrežje je prazno. O kakem natovarjanju ali izlaganju ni sledu. Niti kopalcev ni videti. Ulice so prazne, trgovine tudi. Vozovi cestne železnice večinoma prazni ropotajo po ulicah gor in dol, drdranja avtomobilov pa skoraj niti ni slišati. O zidanju novih hiš, zlasti večjih poslopij, ni sledu. Da bi bilo vse mrtvo, se ne more reči, pač pa poteka zlasti gospodarsko življenje v znaku umiranja.

Drugače biti ne more, ker so Reki odvzeli življenjske pogoje. Odkar je nehala biti svobodno mesto in jo je Italija spravila pod svojo komando, je izgubila vse, kar jo je prej vzdrževalo. Sušak je ločen od nje z državno mejo, na italijanski strani pa nima pravega zaledja. Tam ni niti proizvajalcev, niti odjemalcev, ker ni vasi, kar pa jih je, so tako revne, da Reki ne morejo nuditi kmečkih izdelkov, niti ne morejo od nje prevzemati njenih izdelkov. Danes zalaga Reko z živili Sušak in njegova okolica. Od tu dobiva Reka mleko, jajca, sočivje, sadje, meso itd. Na »pograničnem« mostu se vrstijo vsako jutro cele procesije kmetov in kmetic, ki nesejo Rečanom v velikih košarah različne življenjske potrebščine. Pred temi imajo celo italijanske obmejne straže respekt.

Za poživitev Reke sta dani dve možnosti. Prva je ta, da Reka postane svobodno mesto, kakor je bila svojčas. Se boljše rešitev pa bi bila za njo, če bi tudi politično pripadala tistemu, ki mu pripada v gospodarskem oziru — Jugoslaviji. Italijanska Reka umira, jugoslovanska Reka pa bi živel in se razvijala v mogočno velempeto, ker bi imela potrebno zaledje in vse življenjske pogoje. Ali bo šovinistična Italija to spoznala in Reko prepustila, je seveda drugo vprašanje. Gotovi znaki kažejo, da spoznavanje polagoma prihaja, pač pa ne kaže italijansko samoljubje niti najmanjše volje, da bi Reko prepustilo in jo s tem rešilo pogina.

600 otrok pri Sv. Trojici

Sv. Trojica v Slov. goricah, 9. julija.

Včeraj popoldne so prišli otroci Marijinih vrtcev s svojimi kateheti na izlet sem k Sv. Trojici, znameniti božji poti, ki jo zaradi krasne lege lahko po pravici imenujemo slovenjgoriški Jeruzalem. Prihiti so od Sv. Ruperta in Sv. Lenarta, od Sv. Antona in Sv. Benedikta in skupaj s trojiško dečo napolnili krasno hišo božjo. Po kratkem nagovoru so bile slovesne večernice in iz stotero mladih grl je zadonela Marijina pesem. Veselje se je nadaljevalo pod samostansko lipo prav po Don Boskov načinu. Le prehitro so se morali posloviti od prijazne samostanske družine in oditi na vse strani proti domu. Izlet je jasno pokazal, da hoče deca Slovenskih goric pod vodstvom svojih katehetov vedno ostati zvesta Jezusu in Mariji!

Vodovod v Šmartnem pri Litiji

Šmartno pri Litiji, 9. julija.

Danes se je tu mudila komisija zastopnikov banke uprave, higij. zavoda in občine v svrhu napeljave vodovoda. Predložena sta bila dva načrta: prvi, po katerem bi bila voda napeljana iz novega, visoko ležečega rezervarja po vseh hišah in katerega izvršitev bi stala 200.000 Din, in drugi, po katerem bi bila voda napeljana iz sedanjega vodnjaka na »Brinjeku« v par nižje ležečih hiš in na treh krajih po Šmartnem bi bile pipe za splošno porabo vode. Ta drugi načrt je proračunan na okroglo 30.000 Din. Odločili so se za drugi načrt. Banska uprava prispeva 20.000 Din, kuluk 7000 Din, naloženega denarja je 7000 Din, ostalo pa prispeva higijenski zavod. Z delom prično še ta teden.

Sušak

Nastop Ciril-Metodijcev in harmonikarjev. V soboto je bil Sušak v zadregi. Prišli so dvojni gosti in ni vedel, katere bi sprejel bolj prisrčno. Iz Zagreba je prišel Ciril-Metodijski zbor, iz Maribora pa mali harmonikarji. Zbor je nastopil v cerkvi Sv. Križa, harmonikarji pa v dvorani kina Jadran. Oba koncerta sta bila dobro obiskana.

Albanski škof na Sušaku. Na povratku iz Zagreba se je na Sušaku ustavil albanski škof, prevz. g. Bunči. Stanoval je na Trsatu pri oo. frančiškanih in je v cerkvi Matere božje več dni maševal. Dne 9. julija je odpotoval.

Dve novi morski progji. Te dni je »Jadranska plovidba« uvedla dve novi morski progji in sicer: Sušak—Omišalj—Malinska ter Sušak—Bakar.

Olajšanje po vsakdanjem delu nudi Unione čokolada

Obisk dragrega rojaka

Včeraj je obiskal naše uredništvo gospod Misa Frane, neka nepozabnega pokojnega prvega slovenskega kardinala Missie. Gospod Fran Missia je profesor na semenišču v St. Paulu v Minnesotti, kjer poučuje zgodovino, filozofijo in cerkveno glasbo. Doma iz Kapele pri Radencih, je gospod Missia Franc študiral za duhovnika že v Ameriki in je svoje študije izpopolnil na univerzi v Inomostu. Poučuje v St. Paulu že 26 let, v Ameriko pa je prišel l. 1903. Zdaj je prišel obiskat svoje prijatelje in se bo mudil med nami kakšen mesec. Zelimu mu kar najprijetnejše bivanje in najlepše vtise v domovini!

Ljubljana izdala letos za pivo in vino 23 milijonov

Ljubljana, 10. julija.

Kakor drugod v Sloveniji in po vsej državi je tudi v Ljubljani opažati že od l. 1932 stalno padanje konzuma piva. Pivovarski kartel je predložil raznim javnim korporacijam in oblastem obširno spomenico, v kateri navaja statistične podatke o konzumu piva v zadnjih 10 letih ter pravi, da je konzum piva v državi od l. 1932 do lani padel za 60%, ponekod pa celo za 65%. Kartel dalje poudarja, da ni mogoče znižati cen pivu, ker so se močno zvišali režijski stroški, zlasti izdatki za ogelje in amortizacijo. Kartel se zavzema, da bi se znižale javne dajatve, tako občinski, bano-vinski in državni davki na pivo. Poznavalci ljubljanskih razmer pa nasprotno poudarjajo, da imajo pivovarne in točilci piva še prav čedne dobičke.

Ljubljana je v l. letošnjem polletju popila samo 220.268 l piva, tako da je konzum piva v Ljubljani padel za najmanj 70% napram predvojnemu letu, ko so Ljubljanci bili večji pivci piva, ker je bilo cenejše kot pa vino. Ljubljana je letos za pivo že potrošila vsega 1.982.416 Din, če računamo liter piva po 9 Din. Konzum piva je bil junija najvišji, ko se ga je porabilo 79.150 l, najnižji pa je bil februarja 17.881 l.

Močno se je dvignil konzum vina, ker je cenejše v primeru s pivom. V prvih šestih mesecih letos je Ljubljana uvozila že 1.751.614 l vina v približni vrednosti 21.019.377 Din, če računamo povprečno 12 Din za liter. Vsek Ljubljancem je izdal za vino okoli 350 Din. Največ vina je Ljubljana popila marca 364.537 l, junija pa 235.442 l, kar je še vedno več, kakor pa konzum piva v l. semestru. Ljubljana pa je skupaj izdala za pivo in vino 23.001.793 Din, tako da pride na vsakega Ljubljančana okoli 383 Din.

Prav poučni bi bili pač podatki, koliko je potrošila vsa Slovenija v 6 mesecih za pivo in vino. Približni račun navaja, da okoli 500 milijonov.

Pictor:

Petero podob o Piju X.

II.

Bela nedelja

Zavod za vzgojo uboge in zapuščene mladine je pripeljal k sv. očetu svojo prvoobhajilno dečo, da se mu pokloni.

To je bil izreden dan in dogodek za dečo, za sv. očeta in za vse njih srečne goste.

Bela in rdeča barva sta edini barvi za papeževo nošo v vsakdanjem življenju. Izjema predpisane noše nastopi le od sv. maše na veliko soboto do večernice na belo nedeljo. V teh osmih dneh namreč se sv. oče v spomin na starokrščanski običaj, ko so novokrščenci in duhovniki, ki jih je krstil, nosili belo oblačilo, oblači popolnoma v belo. Vse, kar je sicer na njegovi obleki rdeče, je v teh dneh bel damast in tudi štola je iz bele svile.

Pij X. je liturgično mislil in je torej prav za belo nedeljo povabil k sebi ubogo prvoobhajilno dečo, da jo blagoslovi.

Ubogi in nedolžni otroci so bili njegovo posebno veselje. Od njih se je najtežje ločil, ko je zapustil beneško mesto. Kar je mogel kdaj na svojem imetju kot beneški patriarh pogrešati, vse so večinoma prešli ubogi otroci. »Bog odpusti veliko reči zavoljo dejanja usmiljenosti,« je včasih navajal po knjigi »Promessi sposi«, ki jo je napisal Alessandro Manzoni. Pij X. je Bogu posejaval na bogate obresti, ko je bil usmiljen z ubogo mladino. Beneški ubogi otroci so bili zanj najlepša zahvalna pesem.

In zdaj je gledal spet pred seboj ubogo in to celo — prvoobhajilno dečo. To je bil zanj višek

dete proč od nas, morda porečete: Kaj pomeni solza v papeževih očeh? Seveda, ljubljenci božji, vi te solze zdaj še ne razumete. Pa razumeli jo boste pozneje, ko boste odrasli. Dotlej pa molite vsak čas, molite za Kristusovo cerkev in njenega poglavarja. Pa vidim, da imate tudi vi solzne oči. Boljše je, da jokate zdaj vi, ko da bi kdaj jokali vaši starši... Otroci, ostanite otroci, tudi ko ne boste več otroci!

Pevodvaja se je postavil za hrbet svojega spretnika ter je lepo stenografiral vsako papeževo besedo, dokler se ni ves zmedel ob papeževem končnem pozivu na dečo:

»Cantate ancora! Ancora cantate!«

Pevodvaja je bil seveda nekoliko zbezan in ni bil za pesem takoj pripravljen.

»Dirigent ne sme biti gluhi!« se je pošalil sveti oče.

Deca, ki je videla, kako je pevovodja vestno beležil papežev nagovor in je torej umela dirigentovo zadrego, se je tudi nasmejala.

Mož pa je bil več pevovodja in se je kmalu zbral in intoniral Marijino pesem po sicilijanskem napevu:

»O sanetissima, o piissima,
Dulcis Virgo Maria!
Mater amata,
Intemerata,
Ora, ora pro nobis!«

Pesem je napravila enako globok vtis kakor prva. Papežev prvi desni spremljevalec je dal svetemu očetu belo šatuljico, iz katere je sv. oče vsakemu prvoobhajancu podelil lepo epominsko svetinjo. Kakor otrokom, tako tudi okrog stoječim svatom.

Svetinjska je nosila na prvi strani podobo Brez-

madežne, na drugi strani podobo papeža Pija X. Svetinjske so bile kovane v spomin na 50 letni lurski jubilej.

Sveti oče se je vrnil na svoj prestol in stojič slovesno blagoslovil srečno prvoobhajilno družino. Papežev tajni komornik je še prej trenutno priskočil k dirigentu, češ, ali bodo otroci odpeli slovesen odgovor.

Dirigentov namigljaj je pojasnil in pripravil vse.

Deca je mahoma pokleknila. Izpred prestola je zapel lep glas: »Sit nomen Domini benedictum.« Klečeči zbor je pobožno odgovoril: »Ex hoc, nunc et usque in saeculum...«

»To je bil zame najslavnejši blagoslov, kar sem jih kdaj v življenju prejel!« je poln veselo hvaležnosti dirigent pozneje pripovedoval svojim otrokom.

Tudi otroci so se z dolgim in hvaležnim pogledom poslavljali od sv. očeta, ko jim je izginjal med vzhodom, ki loči »Sala del trionetto« od papeževga uradnega stanovanja »Sala della Bibliotheca«, v katerem čez dan prebiva in posluje.

Glejte, kakšnega prijatelja in dobrotnika ima nedolžna mladina v Kristusu, v Cerkvi in v papežu! Ko bi mogel še enkrat z nedolžno mladino na svetem kraju poklekniti pred sv. očeta, bi si z njegovim blagoslovom hotel izprositi od Boga samo še: velikih misli in čisto srce.

Prvi in največji blagoslov, ki ga more biti človek deležen, je ta, da more čim delj ostati otrok.

»Otroci! Ostanite otroci, ko ne boste več otroci.« To je beseda očetovih besed.

»Nedolžnemu žubori studenec mladosti tudi v njegovi starosti,« se bere v neki knjigi z naslovom »Veseličec«.

Ljubljanske vesti:

Obisk g. župana na Galjevici

Ljubljana, 10. julija.

Danes popoldne je gosp. župan dr. Dinko Puc obiskal delavsko kolonijo na Galjevici. Prišel je v spremstvu nekaterih občinskih uradnikov in občinskih svetnikov.

Naselbina se je zadnje čase, zlasti od zadnjega obiska g. župana, po zaslugi marljivosti njenih prebivalcev po razvila in je napravila na g. župana ugoden vtis. Hišice so po večini že ometane, vsak kosček zemlje je skrbno obdelan, pa tudi pota in ceste so v dobrem stanju. G. župan je zaslíševal želje prebivalcev in jim obljubil, kolikor mogoče ustreči.

Zlasti so mu prebivalci potožili čez škodo, ki jo je napravila lanska povodenj na spodnjem delu naselbine, ko je zalila skoraj polovico hiš. Dobro bi bilo, ko bi mestna občina dala nazivati v nasel-

bino nekoliko prsti, da bi se tla zvišala. Prebivalci so tudi prosili g. župana, naj bi mestna občina dala urediti trg sredi naselbine v primerno otroško igrišče. Marsikdo med Galjevčani bi si želel kije v bližini tudi nekoliko več zemlje za vrt. Dosedanji vrtniki so odločno premajhni. Župan je poslušal tudi druge želje, kakor glede jarkov, vodovodne napeljave, odplačevanja dolgov mestni občini, glede odkupa zemljišč, na katerih stoje hišice, itd.

Nekateri revnejši prebivalci so mu potožili tudi, da so brez dela in zaslužka, ter so prosili za podporo od mestne občine. (Nekateri jo že prejemale, zlasti starejši.)

G. župan je bil v splošnem s svojim ogledom naselbine zadovoljen, prebivalci le lepe delavske naselbine pa upajo, da jim bo po tem županovem obisku šla mestna občina še bolj na roko, kakor je šla doslej.

Oficielna otvoritev protibrezbožne razstave

Ljubljana, 10. julija.

Danes ob 9 dopoldne je bila v šentjakobski šoli oficielna otvoritev protibrezbožne razstave. K otvoritvi so se zbrali številni odlični zastopniki in občinstvo. Bana je zastopal prosvetni šef g. Breznik, škola dr. Rožmana stolni prošt N. Drah, univerzo rektor dr. Slavič, zastopani pa so bili tudi vojaštvo, mestna občina in drugi. Zbrane je nagovoril univ. prof. dr. Grivec, ki je pozdravil vse prisotne ter jim s primernim govorom pojasnil pomen razstave. Spričo grozeče brezbožnosti je potrebno, da se združijo vsi, ki imajo še mar vira, morala, kultura in družabni red, v enoten složen nastop. Ta sloga in edinstvo je potrebna zlasti malim narodom in v imenu te sloge je univ. prof. dr. Grivec razstavo tudi otvoril.

Zastopnik mednarodnega odbora »Pro Deo« Rus Evgen Messner se je zahvalil predstavnikom oblasti za vso naklonjenost, dalje mestu, ki je dalo na razpolago šolo, in občinstvu, dalje voditeljem in rediteljem razstave, posebej pa še univ. prof. dr. Grivicu, ki je prevzel nase breme prireditve te razstave. Nato so si ogledali razstavo, ki je na vse pravila globok vtis. Eno skupino je vodil po razstavi dr. Grivec, drugo pa g. Messner.

Občinstvo kaže veliko zanimanje za razstavo. Razstava bo odprta do nedelje, in sicer vsak dan od 9 do 12 ter od 3 do 7.

„Zakladi“ iz Ljublanice

Ljubljana, 10. julija.

Kakor v vsakem večjem mestu živi tudi v Ljubljani več ljudi, ki živijo — od smetišč. So to po večini revnejši starejši ljudje, ki brskajo po smetiščih in zbirajo storočje železje, kosti, konzervne škatle, ostanke kurjave in drugo. Kar morejo vnovčiti, to je v glavnem kovine in kosti, to prodajo, ostanke kurjave pa uporabijo zase. Največ smeti odvažajo sedaj mestna občina na Barje na polja tamkajšnjih posestnikov. Smeti so namreč zelo pripravne za zboljšanje zemlje in povečanje donosnosti. Barjanški kmetje najemajo take brskake po smetiščih, ki jim lepo sortirajo smeti, to se pravi, da izločijo iz smeti vse kovinske predmete in kosti, drugo pa puste, da zgine in da se napravi gnoj. Kmetje dajo tem brskakom hrano in še kakšnega kovača na vrh, kar pa brskaki nabere, seveda tudi sami prodajo.

Te dni pa so se nekateri brskaki odločili, da so šli na novo Linhartovo cesto brskat po blatu, ki ga vozijo tja iz Ljublanice. To, kar delavci nakopilejo v strugi, ni zgolj blato, temveč so Ljublančani v teku desetletij nametali v strugo tudi mnogo drugih stvari, nekatere so jim popadale ali kako drugače zasle v strugo.

Res se je delo kolikor toliko splašalo tudi tem brskakom. Največ sreče je imel neki mlajši možki, ki se mu je naenkrat eredi blata zasvetil nasproti — cekin. Prodaj ga je za 140 Din. Dobri so bili. Drugi je zopet našel srebrno žlico, tretji so našli razno posodej itd.

V današnjih stiskah je za te reveže dober tudi ta kruh. V zadregi si pač pomagajo, kakor si znajo.

*

©Prvi uspehi otroški poletniški izlet. Društvo »Sola in dom« je organiziralo za tiste šolske otroke, ki ostanejo v poletnicah v Ljubljani, poletnevo izlete v ljubljansko okolico. Namen teh izletov je, nuditi otrokom, ki ne gredo na poletnice, solca in svežega zraka. To je za otroke velika korist, kakor tudi pomagano staršem, saj so vsaj dvakrat na teden, ob torkih in petkih, svobodni pri svojem delu. Izleti so mišljeni v skupinah od 20 otrok

pod vodstvom brezposelnih učiteljev, kar je jamstvo, da so otroci pod strokovnim nadzorstvom nalašč za to poklicanih ljudi. Ti izleti imajo poleg ostalih torej tudi to dobro stran, da je z njimi pomagano nekaterim našim brezposelnim učiteljem. Prvi tak izlet se je vršil dne 6. t. m. na Golovec. Zred osem uro jutraj so se zbrali otroci pred deško šolo »Na Ledin« in se od same nestrpnosti kar sami od sebe postavili v dvored, vedno vprašujoč: »Kdaj gremo, kaj se bomo igrali« itd. Hitro nam je polekel dopoldan in igri na vrhu Golovca, v senci borovcev in kostanjev, Donenje opoldanske zvona nas je prekmalu zmotilo in nas spomnilo, da bi že davno morali biti doma. Zmenili smo se za prihodnji izlet in se nato porazgubili po prašnih ulicah. Na koncu naj povemo še to, da naj starši, ki hočejo še prigrisati svoje otroke, javijo to na naslov društva »Sola in dom«, Franciškanška ulica 6-I. Sporoče naj svoj naslov, nakar jih bomo obvestili, kam se vrši prihodnji izlet in kje je zbirališče. Osebnost se lahko prijavi tudi ob četrtkih od 11—12 dopoldne v uradu »Sola in dom«, Franciškanška ulica 6, I. nadstropje desno (posloj Učiteljske knjižarne).

© Nad 17 milijonov »knjiženih« v mestu in okolici. Zemljiska knjiga ljubljanskega okrajnega sodišča podaja poučno sliko o intabuliranih posojilih in kreditih za prvo polletje. Na 865 realitetah v mestu in okolici je bilo vključeno že letos Din 17.162.540, dočim je bilo lani na 848 posestvih v prvem polletju vključeno Din 19.764.547. Najvišji zneski so bili vključeni na nekatera velika podjetja od 1 do 3 milijonov. Junija je bilo vključeno na 56 realitet Din 4.177.563, nasprotno pa maja na 79 posestvih Din 5.735.521.

© Tlakovanje Bleiweisove ceste med Gregorčičevo in Tržaško cesto. V tem odseku se pričnejo tlačovalna dela v četrtek, dne 12. julija. Vsled tega se do nadaljnjega vrši ves vozovni promet v smeri Rimske ceste — Igriška ulica — Erjavčeva cesta in obratno.

© Dva ponesrečena. V Črni vasi na Barju so otroci včeraj napolnili škatlo z živim apnom ter se z njo igrali. Škatlja pa je naenkrat eksplodirala in apno je priletelo 13letnemu Josku Trčku, posestnikovemu sinu v oko, in ga nevarno ranilo. Bil je oddan v bolnišnico. — Tja je bil pripeljan tudi 32letni dninar Jože Verbič. Tega je v bližini Zaloška neki neznanec brez povoda obstrelil v nogo.

Novo mesto

Pok. prof. Fr. Watzla, ki je bil 1899—1907 kapiteljski vikar, torej ravno v tistih letih, ko je proštr dr. Elbert prenavljal in lepšal kapiteljsko cerkev, se je ob nenadni smrti spomnila tudi mestna župnija novomeška. Ko je spelo njegovo truplo z juga proti dravski banovini, so mu peli kapiteljski zvonovi svojo pesem, v ponedeljek, v jutru pogreba pa je bila v kapiteljski cerkvi zanj sv. masa, katere se je pred vsem udeležila dekliska Marijina družba, katere ustanovitelj je bil pokojni ter v lepem številu darovala zanj sv. obhajilo.

Srebrnomašnik, kanonik g. Ivan Sešek. Novi kanonik novomeškega kapitlja g. Sešek Ivan obhaja danes v krogu svojih duhovnih tovarišev-sošolcev srebrni jubilej mašništva. Gospod jubilat je bil rojen dne 21. januarja l. 1884. na Homen. V mašnika je bil posvečen dne 19. julija 1909. Kot kaplan je služboval na Jesenicah in Kočevju, župnikoval pa je v Nemški Loki, potem pa v Brusnicah vse do svoje kanonične umestitve v novomeški kapitelj. Čestitkam, ki jih bo g. jubilat ob tej priliki prejel, se pridružujemo tudi mi z željo, da bi dočakal še svoj zlati jubilej.

navedimo, kjer pravi pisec Č. M., da je »jedan mali slovenski jezik od jedva koje hilaše reči sačuvao se u šumama Julijskih Alpa i u Beloj Kranjskoj. Pod uticajem slovenskih preporoditelja taj je jezik na katedarski način porastao na nekoliko desetina hiljada reči... Od malog jezika, katedarski, napravljen je veliki... slovenački katedarski jezik...« itd.

To bi se reklo z drugimi besedami: Slovenci sploh nimajo živega jezika, zato naj bodo kar mirni, če ga bomo mi z Juga nekega dne pretopili z živim srbskim jezikom... V gozdovih Julijskih Alp in v Beli Kranjski (zares, nadnaravna domisljalja!) so torej naši pradedje obranili svoj jezik z borimi 1000 izrazi, katere pa so preporoditelji dopolnili z novimi tvorbami iz svojih glav, tako da je slovenski jezik danes katedarsko izumetničen, neživ. Naj dovolj gosp. Č. M., da mu kljub smešnosti njegovih trditvev odgovorimo nekoliko resno: Vsak kmet v zadnji slovenski vasi, ki ga še morda ni dosegla književna slovensčina, je živa priča, kako bogat in živ je slovenski jezik. V njegovih ustih je toliko jezikovnega bogastva, da se je še sleherni slovničar, sleherni pravi pisatelj šel k niemu učiti jezikovne globine in širine. Že Trubar sam, ki je večino svojega življenja prebil izven kmetskega območja in izven domovine (torej je nujno moral imeti kar najmanjšo zalogo slovenskih izrazov) in ki je zgolj iz spomina na očetni jezik pisal prve slovenske knjige, je dokazal, kako bogat in lep je živ slovenski jezik. Nasledniki njegovi, ki so bili že bolj zvezani z lastnim narodom, pa so dopolnjevali Trubarja z novimi izrazi, ki so jih ujeli iz kmetskih ust. In v tem toku je šlo naprej. Preporoditelji, o katerih trdi člankar, da so slovenski jezik spremenili v »katedarski jezik«, so se vprav radi svoje slovenske orijentacije vračali v narodno jezikovno zakladnico in odkrivali vse vidnejše lastnosti lastnega naroda. Vohče vse slovničarji in ostali oblikovalci jezika so slovenski jezik zgolj čistili tujih primesti, poetavljali ga slovnično na enotno pravopisno podlago, ki bi odgovarjala duhu

Radost na zraku in soncu
Vam daje NIVEA

Pred sončenjem morate nadgrniti svoje telo z Nivea kremo ali Nivea oljem. S tem zmanjšate

nevarnost sončarice, obenem pa dobite krasno bronasto barvo kože.

Nivea na zraku in soncu!

Mariborske vesti:

Kongres sadnih trgovcev in izvoznicarjev

Maribor bo v soboto, nedeljo in ponedeljek pozorišče enega najvažnejših gospodarskih zborovanj v naši državi — kongresa sadnih izvoznicarjev in trgovcev. Program tega kongresa je: V soboto 14. t. m. je sprejem udeležencev kongresa med 11. in 12. uro dopoldne. Popoldne je predkonferenca s predstavniki zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in Združenjem izvoznikov kraljevine Jugoslavije. Zvečer je pozdravni večer gostom na Mariborskem otoku. V nedeljo, dne 15. t. m. se začne kongres ob 9 dopoldne v veliki dvorani Uniona. Na kongresu bodo naslednji referati: Varnost sadjarstva in sadne trgovine; Poročilo zavoda za pospeševanje zunanje trgovine; o izvedenih odlokih po resoluciji; 3. Državna konferenca izvoznikov in producentov sadja, ki se je vršila meseca februarja t. l. v Belgradu; O izgledih letošnje sadne letine v naši državi; O izgledih letošnje sadne letine v drugih drža-

vah; o možnosti izvoza našega sadja na poedini na tuja tržišča v predstoječi sezoni; Ukrepi, ki se bodo morali podvzeti radi olajšanja izvoza sadja v tekoči sezoni; Poboljšanje kvalitete jabolk, grozdja, orehov in drugega izvozu namenjenega sadja potom standardizacije in sličnih ukrepov; Kreditiranje izvozne sadne trgovine potom naših denarnih zavodov, posebno pa od strani Narodne banke; Stanje sadonosnikov in razvoj kužnih bolezni in mrčesa na sadju v naši državi; Predlog za osnove centralne organizacije izvoznikov sadja; Raznortost. — V ponedeljek, dne 16. t. m. pa se vrše izleti z avtobusi v razne kraje naših Slovenskih gor, ogledi sadonosnikov, trsnic in drevesnic. Na kongresu bodo referirali predstavniki ministrstva za trgovino, Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, banovinski strokovnjaki in člani Združenja sadnih trgovcev in izvoznicarjev.

□ Imenovanja v bolnišnici. Banska uprava je imenovala za asistenta g. dr. Stanka Lutmana, specialista za notranje bolezni.

□ Izvoz sadja v Nemčijo otežkočen. Tukašnje Združenje sadnih trgovcev in izvoznicarjev je do bilo sporočilo, da namerava Nemčija prepovedati uvoz zgodnjih jabolk, naloženih v vagonih a la rinfuza, kakor se je to sadje doslej vsa leta običajno izvažalo. Sadje se bo smelo uvažati samo še v zabojih. S tem bi bil naš izvoz znatno prizadet, ker podražijo zaboji izvozne stroške prav občutno, poleg tega pa znaša carina na sadje v zabojih 7 RM, dočim znaša za rinfuza le 4,50 RM.

□ Sadna kampanja pričena. S 15. julijem se pričena letošnja sadna kampanja v Sloveniji. S tem dnem se namreč oblastveno dovoli obiranje zgodnjih jabolk, ki so že dozorela. Na mariborskem trgu je teh zgodnjih jabolk že dovolj, za trgovino na veliko pa se bodo smela obirati šele po 15. Zanimanje za naša zgodnja jabolka je letos precejšnje.

□ Iz skavtskega taborišča. V ponedeljek ponoči so prišli poljski skavti z budimpeštanskim brzovlakom. Prišlo jih je 10. Prvi dan so se združili v taborišču, včeraj pa so si ogledali Maribor, pozdravili so starešino mariborskega stega zdravniška dr. Frana Mariniča ter bili popoldne v kopališču na Mariborskem otoku. Mesto, zlasti pa kopališče se jim je izredno dopadlo. — Večina skavtov iz bistriškega taborišča je napravila včeraj izlet na Falo ter si ogledala elektrarno. Vsi so silno zadovoljni, zlasti še Avstriji, katerim se zdijo naše nizke cene vprav bajeslovne. V slovo Poljakom bo drevi v taboru v Bistrici večja taborna prireditev. Ako se javi iz Maribora zadostno število reflektantov (na naslov: Zoran Mulej, Maribor, Razlagova 11, tel. 27-66), bo vozil ob 22 iz Bistrice poseben avtobus.

□ Pomota. V poročilo o občnem zboru Glasbene Matice v Mariboru, ki smo ga priobčili v »Ponedeljskem Slovence«, se je vrnila pomota. Pevski zbor Matice ne šteje 25 pevcev in pevk, temveč 116. Petindvajset jih je v minulem letu le izstopilo, odnosno izbrisani so bili iz članskega imenika.

□ Smrtna kosa. V splošni bolnišnici je umrl v starosti 57 let kovač državne železniške delavnice g. Ivan Ojstrišek. Svetila mu večna luč.

□ Rdeči petelin. V vasi Marija Brezje pri Počrežju je pogorel posestnik in gostilničar Marko Lešnik. Ob 1 ponoči, ko so vsi spali, je začela ljudem goriti streha nad glavno. Komaj so rešili iz hiše opravo in obleko, dočim je ostalo požar ogenj kljub naporom domačih gasilcev. Ogenj je nastal najbrž v dimniku, kjer se je streha že dvakrat vnela, pa so doslej obakrat srečno pogasili. V tretje pa je sedaj ogrenj temeljito opraviel ter napravil lastniku za 80.000 Din škodo. Zavarovano je imel poslopje za 65.000 Din.

□ Pregled vojaških obveznikov. Mestno načelstvo razglašala, da bo komisija ob priliki letošnjih naborov pregledala tudi vojne obveznike starejših letnikov, ki se čutijo za vojaško službo nesposobne. Radi tega se pozivajo v mestu stanujoči taki obvezniki letnikov 1885 do 1905, da se javijo do 12. julija pri mestnem vojaškem uradu na Slomskem trgu št. 11.

Celje

□ Srbski dijaki na ekskurziji. Včeraj se je mudilo v Celju večje število srbskih dijakov trgovske akademije na poučni ekskurziji.

□ Predstava »Desetega brata«, ki jo je v nedeljo vpriporil na Teharjih na prostem celjski »Studio« pod vodstvom režiserja g. Košiča, je privabila mnogo prijateljev. Igralci so se potrudili, da so čim boljše rešili svoje vloge.

□ Avtomobilska nezgoda. V nedeljo okrog četrta na deset dopoldne je privozil od Narodnega doma v smeri proti kolodvoru po Prešernovi ulici avto, ki ga je sofaril zagrebški odvetnik dr. Engel Srečko. Pred trgovino Putan mu je privozil naproti drug avto, katerezu se je moral izogniti na desno. Ker je na tem mestu ulica precej ozka, je avto z blatnikom podrl prevzittkarico Obrez Marijo iz Marije Dobja, občina Sevnica, ki je prav v tistem času šla v družbi neke ženske proti magistratu. Obrezovala, ki je imela na hrbtu koš, je dobila pri padcu lažje poškodbe in so jo pripeljali na rešilno postajo, kjer so ji nudili prvo pomoč, nato pa jo odpustili domov.

□ Začetek tujsko-prometne sezone. Toplo vreme zadnjega časa je končno le privabilo v Celje in bližnjo okolico precej tujcev. V Celju in okolici najdejo letoviščarji vse predpogoje, da se malo oddahnjejo, Savinja ima v tem času že mnogo obiskovalcev. Zalibog smo čuli več želja, katerim pa ni mogoče ustreči, namreč, da bi bilo kopališče prestavljeno na levi breg Savinje. Zelo se čudimo tistim našim ljudem, ki v poletnih mesecih hodijo zapravljati denar v druge kraje, ker imajo itak v Celju vseh naravnih krasot v izobilici. Menda ga ni kmalu kraja, ki bi bil tako bogato obdarovan z vsem, česar poželi človeško srce.

obrokih), ker je list zašel v take gmotne stiske, da mu že iz najožje bližine preti prenehanje izhajanja. In res naj bi se ta javnost zavedla velike izgube, ki jo bo z nastopom tega dejstva utrpelo naše glasbeno življenje, in naj stori svojo dolžnost ne samo naši splošni glasbeni poti, temveč tudi sebi v korist!

Pevci, ki ga urejuje Matija Tomc, se drži svoje poti. Majksa in junijska številka prinašata dve priprosti Jobstovi skladbi: »Travniki dehtijo« za mešan zbor in »Mrak« za dvoglasni zbor s klavirjem. Nadalje Pusev moški zbor »Fantovo slovo« in končno osem iskrenih otroških pesmic, skladb Matije Tomca. — Književni del pa kratek memorandum Hugolinu Satnerju, članek »Slovenska pesem na Koroskem«, »Glasbene pomenke« Ambrozija Srake in spis o pevskih tečajih na Koroskem. Končno še popis od Kramarja zapisanih narodnih napevov in koncertna poročila ter seznam novih skladb. — Tudi naročnikom Pevca polagamo na srce točno plačevanje naročnine, da nam ta list ne usahne.

Grlica nadaljuje redno in vredno svojo pot izhajanja. Peti zvezek prinaša zopet lepo vrsto mladinskih zborov različnih skladateljev, kojih imena so: Kogoj, Zivkovič, Papandopulo, Nastasijević, Lužević, Tajčević, Adamič in Vrhovščak. Pesmi so postavljene deloma za zbor a cappella, deloma s spremljavo klavirja in drugih instrumentov in pomenjajo zopet lepo obogatitev jugoslovanske mladinske pesni. Književna priloga vsebuje več člankov, ki se tičejo mladinskega petja in njega problematike; med njimi je tudi Orčeva razlaga vsebine posameznih skladb in navodila za njih interpretacijo. »Grlica«, ki jo urejuje in izdaja Srečko Ku mar, toplo priporočamo.

Cirilometodski vjesnik, ki izhaja v Zagrebu in zasleduje gojitev staroslovenske cerkvene glasbe, je z zanimivimi in lepo urejenimi književnim delom ter s tremi glasbenimi prilagami izšel v svoji 5. številki 11. letnika

Kulturni obzornik

Onim, ki pišejo o slovenskem jeziku, kulturi in narodnosti

Naj se loti kateri koli izven Slovenije živeči narodnostni ideolog slovenskega jezikovnega vprašanja ali slovenske kulture vohbe, ne zna napisati niti enega stavka, ki bi ga znanstveno podprl. Ali so drzne trditve v njihovih sestavih zgolj domisljaja drznosti ali do dna nekvificirano znanje. Menda se družijo oboje. Iz dosedanjih zaletov v slovensko narodno in kulturno samobitnost je razvidno samo eno: naj piše vseučiliški profesor ali književnik ali časnikar — medsebojno se ti ideologiji prav nič ne razlikujejo v svojih znanstvenih utemeljevanjih. Njim znanstvenih osnov niti treba ni; zadostuje sunkovita, avtoritativna trditev, ki počti vate kot strel iz zasede. Niti roke ne moreš dvigniti v bran.

Na tem in uvodnem mestu lista smo že odgovarjali na vse izpade znanih srbohrvatskih ideologov, ki kljub nepoznanju slovenske narodne biti govoričijo in pisarijo do onemoglosti o nesamostojnosti slovenskega dialekta, plemena in podobnem. Že ob škariju smo eklenili: nikoli več; in take marnje ne sme biti človek pozoren, marveč iti mimo z dobrodušnim posmehom: naj pišejo, če jim je to v zabavo. Nam je tudi. Ob njihovih »znanstvenih« prizadevanjih, v katerih so dokazovali, da nismo narod, da nimamo lastne kulture, preteklosti, jezika itd., smo se že v remisii do sita nasmajali. In kakor vdim, se nam še zmerom nudijo prilike za smeh. »Štampa« namreč prinaša (1. julij) v podnaslovu »Smisao i značaj slovenačkih kulturnih tekovina« članek, v katerem kar mrgoli samih nesmislov, podtikanj in tendenciozno usmerjenih trditvev. Povsem v smislu dosedanjih podobnih pisarij. Samo tezo v nastanku slovenskega jezika

Dva nevarna požara V Podgorju pri Velenju in v Brežicah

Podgorje pri Velenju, 9. julija.

V nedeljo popoldne je bilo Podgorje kakor izumrlo. Vaščani so se porazgubili po raznih opravkih na vse strani. Tudi zakonca Sedovnik sta se odpravila v dve uri oddaljeni Topolšiči. Ze tam sta slišala, da je v Podgorju izbruhnil požar. S temno slutnjo in srca sta se napotila domov. Med potjo jima ljudje niso mogli povedati nič določnega. Doma pa so medtem plameni, podpirani od hudi vročine, neusmiljeno uničevali poslopja. Ko sta Sedovnika prihitela na lice mesta, njunega doma ni bilo več. Le kupe razvalin sta našla. Zgorela sta stanovanjska hiša in skedenj. Obe stavbi sta bili nedavno prenovljeni in sta tvorili prav lepo in udobno domačijo. Najprej je začel goreti skedenj, v tistem trenutku pa je parkrat potegnil močan veter in prenesel ogenj na blizu stoječo stanovanjsko hišo. Ker so bili svaščani večinoma vsi z doma, je bilo reševalcev le malo. Razen krav niso mogli rešiti ničesar. Zgorele so svinje, seno, številno orodje, pohištvo in obleka. Živeža ni ostalo niti za žlico. Škodo cenijo na 170.000 dinarjev, zavarovan pa je bil Sedovnik samo za 40.000 dinarjev. Splošno sumijo, da je bilo zažgano.

Brežice, 9. julija.

V nedeljo zvečer po Ave Mariji je začelo biti plat zvona in gasilski rog je oznanjal, da vrši nekeje v bližini ognjeni element svoje uničevalno delo. V smeri proti kolodvoru je zagrnil obel velik oblak črnega dima. V hipu je hitelo vse proti postaji, ko se je zvedelo, da gori gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Ivana Zorka na postaji. K požaru so takoj prihiteli gasilci iz Zakota, za njimi gasilci iz Brežic z motoriko ter gasilci iz Obrežja, ki so se ravno vračali od župne gasilske vaje v Krškem. Prihiteli so še drugi gasilci, tako da je bilo v teku pol ure pri požaru 13 gasilskih čet, od katerih jih je pa moglo stopiti v akcijo samo pet. Rešili so živino in nekaj gospodarskega orodja, dočim je poslopje samo in nad 10 voz letošnjega sena ter večja množina slame postala plen ognjenih zubljev. Zgorela sta tudi dva voza. V veliki nevarnosti je bilo tudi stanovanjsko in gostilniško poslopje, ki se je držalo gospodarskega poslopja, vendar pa se je gasilec posrečilo, da so ga rešili. Če bi pihal veter, bi bila v nevarnosti tudi železniška postaja. Škoda znaša okrog 80.000 dinarjev in je deloma krita z zavarovalnino. Kako je nastal požar, ni znano, sumijo pa, da je bil podtaknjen.

Huda sodba zaradi tatvin na kolodvoru

Ljubljana, 10. julija.

Pred malim senatom so bili trije brezposelni obsojeni na stroge kazni, ker so poskušali odnesti z glavnega kolodvora tračnice. Take tatvine s prostoro, namenjenih javnemu prometu, se prav strogo kaznujejo, kajti najnižja kazen je za najmanjšo tatvino določena na tri mesece strogega zapora.

Prvi se je zagovarjal pred malim senatom brezposelni Avgust S. Je oče šestih otrok, brez zaslužka. Letos, 15. junija, je pobral 38 Din vredno tračnico na glavnem kolodvoru, a so ga zasačili. Pred sodniki je S. skesano priznal in navajal, da je bila njegova družina v stiski. Prosil je za milostno sodbo. Ker je bil že večkrat zaradi tatvine kaznovan, je bil obsojen na pet mesecev strogega zapora.

Druga dva, Vinko S., samski zidar, in Jernej O., sta majnika prestala daljšo kazen. Bila sta brez stalne zaposlitve. Neko noč, 13. junija, je Vinko nagovoril Jernjeva, da sta šla na glavni kolodvor, in ga naprosil, da mu pomaga odnesti dve tračnici. Vinko je poprej Jernjeju pravil, da trguje s starim železjem. Odnese sta dve železniški tračnici v vrednosti 300 Din. Pri tatvini so ju zasačili. Pred sodniki sta vse priznala. Bila sta obsojena: Vinko na pet, Jernej pa na tri mesece strogega zapora.

Zaradi ponarejenih tombol - 10 mesecev

Lovro, doma tam iz postojnske okolice, je bil dalj časa brez stalnega bivališča in zaslužka. Prišel je na res originalno misel. Poskušal je svojo srečo pri tomboli. Na javni tomboli, ki jo je 29. aprila priredila Jadranska straža v Ljubljani, je s kemičnim evinčnikom ponaredil eno številko tako, da je zadel žnkvino in dobil 5 m kotenine. Nikdo ni takrat zapazil, da je na tablici številka ponarejena. Nato se je Lovro začel zanimati za vsako javno tombolo, tudi na deželi. Tako je 13. maja pri gasilski tomboli v Podhomu s ponarejeno tablico zadel vrečo koruze, 85 kg, v vrednosti 80 Din. Pri gasilski tomboli v Mlinem pa je 20. maja zadel na tomboli kravo, vredno 1100 Din. Pri vseh teh tombolah je Lovro imel srečo. Nikdo ga ni pogruntal, da ponareja številke.

Pri tomboli v Žirovnici pa je 3. junija imel amolo. Na tomboli je zadel 1100 Din vredno moško kolo. Prezentiral je tablico, tu pa so bili previdnejši. Ugotovili so, da so številke ponarejene. Prijeli so ga in izročili orožnikom.

Pred malim senatom je Lovro priznal, da je ponarejal tablice. Povedal je, da že 6 let nima stalnega posla. Bil je obsojen na 10 mesecev strogega zapora in 900 Din denarne kazni odnosno 15 dni zapora. Lovro je kazen sprejel.

Razdraženi živci, nespečnost, nevolja do dela

so največkrat le posledica slabo delujočega želodca in črevesja. Tu pomaga sigurno in na prijeten način

ROGAŠKA SLATINA

ki pospešuje prebavo, delovanje črevesja in obtok krvi.

Koledar

Sreda, 11. julija: Pij L, papež; Olga; Savin. Mlaj ob 18.06. Herschel napoveduje lepo vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla v visoki starosti 81 let gospa Serafina Sajovic roj. Syer, vdova po odvetniču. Zapušta tri sinove: odvjetnika dr. Josepa, ministrskega sekcijekega načelnika v p. dr. Rudolfa in inž. Evgena ter sestro Ernestino, soprogo generalnega tajnika ZTOI v p. dr. Windischerja. Pokopali jo bodo v četrtek ob 5 popoldne. Naj po čvi v miru! Žalujočim naše globoko sožalje!

† V Mostah pri Ljubljani je v starosti 61 let mirno v Gospodu zaspala gospa Antonija Kozina, soproga v pokojnega železničarja. Pokopali jo bodo v četrtek, 12. julija ob pol 4 popokne. Naj ji sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

= Poročili so se na Brezjah: dne 4. julija diplomirani tehnik Henrik Kumer in zasebna uradnica Ana Grošelj iz Trnovca v Ljubljani; dne 8. julija krovec Jože Babnik in Marija Lampret, tov. delavka iz St. Vida nad Ljubljano; dne 9. julija orožniški podnarednik Martin Klanjšek iz Sremske Kamenice in učiteljica Franca Zajec iz Ormošnice. Novoporočencem želimo veliko sreče!

= Iz vojaške službe. Odrejeni so za vršilca dolžnosti knjigovodje v delavnici avto poveljstva ministrstva vojske in mornarice topniški poročnik Vinko Rupnik in za vršilca dolžnosti nadzornika III. oddelka voj. tehn. zavoda nižji voj. uradnik I. razr. topniško-tehnične stroke Adolf Sušek. — Izpit so napravili za čin rezervnega inž. podporočnika naslednji podnaredniki dijak in sicer z odličnim uspehom Svetopolk Pivko, Milan Jošnik, Aleksij Stajner, Karlo Napravnik, Valentin Morandini, Nikola Keler, Anton Jaklič, Josip Gorica, Boris Eksel.

Mirko Vodeb, Josip Gostiša, Karlo Kužatko, Vincenc Preželj, Leon Budin, Dušan Pipuš in David Finci; s prav dobrim uspehom Ljudevit Vice, Alojz Javornik, Alojz Ostanek, Miroslav Koh, Rinald Raganeli, Stefan Pakti, Friderik Krajner, Jožef Lederer, Alojz Kerin, Emil Vilfan, Franc Novak, Ivan Materni, Stanislav Kremžar, Vladislav Rosenberg, Roman Batelino, Jožef Mešiček, Jure Mateljan, Ernest Hartman, Anton Drk, Krunoslav Bekser, Josip Frank, Nikolaj Sršen, Juro Kefer, Vladimir Koprič in Vekoslav Duplančič ter z dobrim uspehom Oto Šrajner, Mihovil Papeš, Slavko Sefer, Rudolf Kokič in Karlo Grinbaum. — Imenovan je za uradniškega pripravnika pogodbeni uradnik-učitelj letenja v pilotski šoli 1. zrakovnega polka Gabrijel Segedi.

Ostale vesti

— 40-letnica mature na bivši reški hrvaški gimnaziji. Dne 12. t. m. se sestanejo na Sušaku maturanti bivše velike hrvaške gimnazije na Reki iz leta 1893-94, da proslave 40-letnico mature. Od 24 maturantov jih je živih še 16. Med njimi sta tudi dva Slovenca, in sicer upokojeni železniški inšpektor Batistinič Niko iz Ljubljane in Hartman Josip, župnik v Križah na Gorenjskem. — Na omenjeni gimnaziji je svojčas študiralo tudi precej Slovencev.

— Občinske volitve v Šmarjeti na Dolenjskem, ki so se vršile preteklo nedeljo, so izpadle tako-le: Volivnih upravičencev je bilo 846, volilo jih je 668. Na volišču v Šmarjeti je dobila Oberčova lista 170 glasov, Poljančeva (JNS) pa 160 glasov; na volišču Bela cerkev: Oberčova lista 177, Poljančeva 161 glasov. Skupaj je dobila Oberčova lista

347 glasov, Poljančeva (JNS) pa 321 glasov. Potemtakem dobi Oberčova lista 20 odbornikov, Poljančeva (JNS) pa 4 odbornike. — Grad Podvin pri Mošnjah sta obiskala lastnik knez Viktor pl. Polignac in njegova mati Margarita iz Pariza.

— Vasa Pire v Splitu. Danes bo igral naš šahovski mojster Vasa Pire v Splitu simultanko s 30 tamkajšnjimi najboljšimi šahisti.

— Glede vinotočev smo v včerajšnji številki našega lista poročali, da bodo ob nedeljah odprti do 24. ure. To pa je pomota, zakaj nova policijska ura za vinotoče ob nedeljah je od 7 jutraj do 14 popoldne.

— Naši dobrovoljci so spregovorili. Na izrednem običnem zboru organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani dne 7. julija t. l. so bili z veliko večino sprejeti samo sledeči predlogi: 1. da se delegatom Organizacije vojnih dobrovoljcev v »Boju« izreče zaupnica in absolutorij, 2. da se jim izreče najtoplejša zahvala za njihovo požrtvovalno, pošteno in pozitivno delo v »Boju«, 3. da se jim naprosi, da vstrajajo na začrtani poti, da afirmirajo tudi v bodočem delovanju »Boja« častno dobrovoljsko ime ter da storijo vse, da bo to delovanje vedno v skladu s plemenitimi cilji in ideali vojnih dobrovoljcev.

— Pri zaprtju, preobilici krvi v spodnjem delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku in ob straneh, pomanjkanju sape, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica izdatno izpraznjenje črev in osvoboditev tesnobnosti občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josef« vodo z zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah v letih menjave.

— Mladinsko skrbstvo kraljevske banske uprave za časa letošnjih šolskih počitnic. Kakor prejšnja leta, tako je tudi letos kraljevska banska uprava nudila v dobi šolskih počitnic siromašni in slabotni deci, potrebni okrevanja v svežem gorskem zraku ali ob morju, pomoč iz svojih kreditov s tem, da jih pošlje v razne počitniške kolonije in okrevališča. Pri izbiri otrok se je v prvi vrsti vpoštevalo siromašno deco brezposelnih in delavskih slojev. Oskrbovalo se bo: 124 otrok (od katerih jih je 40 iz rudarskih revirjev) v počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju, 12 otrok v počitniških kolonijah šolske poliklinike na Rakitni in v Lukovici, 45 otrok v dečjem domu (okrevališče ob morju) Franje Tavčarjeve v Kraljevi. Razen tega je banska uprava naklonila za prireditvev oziroma vzdrževanje počitniških kolonij za siromašno deco primerne podpore naslednjim društvom: Sokolskemu društvu VII v Šiški, Karitativni zvezi v Ljubljani, Kolu Jug. sester v Mežici in Črni pri Prevaljah, Počitniški koloniji salezijancev na Otočcu pri Novem mestu, krajevemu odboru Rdečega križa v Ljubljani in Društvu za mladino v Ljubljani. Znatne podpore pa daje kraljevska banska uprava za vzdrževanje počitniških domov Kola jugoslovanskih sester v Ljubljani (v Kraljevici) in podružnice v Celju (v Bakarcu), kakor tudi društvu za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru.

Prodajalna Jugoslovanske knjigarne, prej H. Ničman

Ljubljana - Kopitarjeva ulica 2

si dovoljuje sporočiti cenjenim odjemalcem, da je

razširila svoj lokal, ga okusno opremila in izpopolnila svojo zalogo

Blagovolite si ogledati naše blago: pisarniške in šolske potrebščine, devocionalije, kipe, križe, slike, foto albume, foto oglične, albume za razglednice, spominske knjige itd.

Postrežba točna

Cene konkurenčno nizke

Potovanje kemikov po Nemčiji

Frankfurt am Main.

S pospešenim brzovlakom smo se pripeljali ob 9 v Frankfurt, v rodno mesto Goetheja. Na kolodvoru nas je sprejel kakor v drugih mestih zastopnik Nemškega akademkega urada (Deutsche akademische Auslandsstelle), ki je tudi pripravil program naše ekskurzije. Po kratkem odmoru v hotelu smo odšli v mesto ter si ogledali zanimivosti.

V starem delu mesta smo si ogledali Goethejevo rojstno hišo. V njej je danes muzej, kjer je zbrano vse, kar spominja na velikega nemškega pesnika. Vodnik, ki nam je hišo razkazoval, je točno opisal življenje Goetheja ter citiral njegove pesmi. Zanimivo je, da sta tu pravzaprav dva muzeja. V prvem ti pokažejo sobe in dvorane, kjer je Goethe prebival. V drugi izmed sob vidimo marionetno gledališče, kjer je Goethe prvič uprizoril Fausta. Tu vidimo tudi originalne slike, ki jih je pesnik sam naslikal. V drugem delu muzeja pa je razstavljena zbirka rokopisov njegovih pesmi. Tu so tudi zbrane vse zbirke njegovih pesmi ter njegovi življenjepisni najrazličnejši avtorjev.

Römerberg je poleg Goethehausu najzanimivejša zgodovinska točka Frankfurta, saj so tu volilni knezi volili cesarje rimsko-nemškega cesarstva. Vsaka hiša je zgodovinska zanimivost zase na štirih straneh trga, saj se danes v tlaku posebne kocke, ki kažejo, kakor nam je pravil vodnik, da se je ob izvolitvi tam pekel vol. Dobilo ga je ljudstvo poleg vina, ki je teklo iz vodnjaka, kateri stoji še danes sredi trga, zastoj. Na tem mestu prirajejo vsako leto razne nacionalne in druge zgodovinske igre.

Na univerzi smo si ogledali fiziko-kemijski institut, ki ga vodi prof. Bonhoefer. Po svetu slovi ta institut, ker pridobivajo tu težko vodo in jo raziskujejo. V Ameriki raziskujejo

predvsem fiziološke učinke težke vode, njen vpliv na kvasnice in klitje semen. V Frankfurtu pa so obrnili pažnjo bolj na čisto fiziko-kemične presnovne. Naredili so s pomočjo težke vode težek alkohol, težek tolnol, da celo težek sladkor se jim je posrečilo napraviti. Pridobivanje je zelo drago. 1 gram težke vode stane 100 RM.

V predmestju Frankfurta, v Höchstu, se nahajajo obrati tovarne I. G. Tu je samo del tega koncerna. Centrala je v Leverkusenu pri Kölnu. Po sprejemnih formalnostih ter po kratkem predavanju o delu te tovarne smo si ogledali obrate. Opozorili so nas pa, da je v tovarni vsako fotografiranje prepovedano. Naši fotomateriji so bili za izredno zanimive posnetke prikrasjani.

Ogledali smo si vzorno urejene farmacevtske laboratorije in delavnice, kjer izdelujejo svetovno znane Aspirin in Panflavin tablete. Te tablete, na tisoče dnevno, izdelujejo neverjetno precizni stroji ter je človeška roka skoroda nepotrebna. Kljub temu pa je nebroj delavcev zaposlenih pri končnih fazah izgotavljanja tega po vsem svetu neobhodno potrebnega preparata — Bayerjev aspirin!

Ravno, ko smo si ogledali farmacevtski del tovarne, so odposljalji ogromne množice teh tablet na Kitajsko.

V barvnem oddelku smo si ogledali analize tekstilnih barv ter preizkušnjo na blagu. Tu izdelujejo svetovno znane Indantren barve, ki so stalne napram soncu in vodi.

Po ogledu te zanimive tovarne smo se vrnili v Frankfurt ter odšli v krasne palmove nasade (Palmengarten). Človek bi mislil, da bo prišel v park, kjer bo videl palme. Nasprotno — tu so ogromni nasadi, kjer je zbrana skoroda vsa flora sveta, med katerimi so najlepše do 20 m visoke palme, ki so v ogromni zgradbi, v kateri se nahaja razkošna restavracija in kavarana.

Zadnji večer v Frankfurtu smo prebili v veseli družbi z akademiki Goethejeve univerze.

Obstoji samo eden Pyramidon — in to tisti z Bayer-jevim križem. Cenamu je sedaj znižena za 30%, pa je to najboljša prilika za vse one, ki ga še ne poznajo, da ga sedaj preizkusijo. Pyramidon pomaga gotovo pri vseh bolečinah, migreni in menstruacijskih tegobah.

— Zastrupljenja z gobami se najlažje obvarujemo, ako znamo ločiti strupene in užitne gobe. V knjigi: »Nase gobe«, ki jo je spisal naš priznani strokovnjak Ante Beg, so opisane vse vrste gob, ki rastejo po naših gozdovih. Poleg tega vsebuje knjižica tudi slike v naravnih barvah vseh gob, ki jih opisuje knjižica. V knjigi najdeš tudi obilo receptov, kako pripravimo gobo za okusno jed, dalje navodilo, kako gobe nabiramo, sušimo in konzerviramo. Za vsako gospodinjico, kuharico in nabiraleca gob je ta knjiga velike važnosti in jo toplo priporočamo. Cena 50 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

— Centralna uprava združenja trgovaca-putnika, trgovačkih putnika i zastupnika v kraljevini Jugoslaviji, Zagreb. Združenje trgovaca-putnika v Zagrebu, Udruženje trgovacačkih putnika v Beogradu, Društvo trgovskih putnikov in zastopnikov v Ljubljani osnovali so po predhodnem sporazumu in zaključku njihovih glavnih skupščin na skupni seji 8. julija t. l. svojo »Centralno upravo« s sedežem v Zagrebu. Za predsednika je izbran g. Anton Klein, predsednik Udruženja trgovaca-putnika v Zagrebu, za podpredsednika: g. Dragomir Z. Milanović, predsednik Udruženja trgovacačkih putnika v Beogradu, ter g. Janez Krek, predsednik Društva trgovskih putnikov in zastopnikov v Ljubljani. Službeni list postane mesečnik »Trgovački Putnik«, glasilo Udruženja trgovaca-putnika v Zagrebu. (7751)

— Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani naznaja, da se je preselila društvena pisarna na Sv. Petra c. 25, Hotel »Balkan«, na dvorišču Uradne ure od 8.—14. ure.

— Ugotovili smo, da pristnega Jugurta ne izdelujemo sami, marveč tudi nekatera druga podjetja. — Gorenjske mlekarke zadruge r. z. o. z. Naklo—Ljubljana.

— »Prodajalec ali prodajalka za drogerijo iščemo za takoj. Ponudbe z navedbo zahtevka na Č. Č. na upravo »Slovenec«.

— Dve žrtvi kopanja v Savi. Pri vasi Opatovini je med kopanjem v Savi utonil mehanik Dimitrij Lukačević. Truplo so kmalu našli in ga pokopali na tamkajšnjem pokopališču. — Poleg mestnega kopališča v Zagrebu je utonil v Savi tudi Drugutin Bošnjak. Njegovega trupla še niso našli.

— Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Frans Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Naznanila

Ljubljana

1 Liturgični tečaj za žene in dekleta se bo nadaljeval v četrtek, 12. julija. Ob 19.30 bo imel liturgično predavanje g. Vital Vodusek v franciskanski dvorani, Marijin trg 4. Princeti se s seboj Vodusekova »Svete misel in rumene knjižice« Pravilo in red sv. maše, ki se bodo pridobile tudi še pri predavanju. — Naslednje jutro, v petek, 13. julija, pa bo recitirana sv. maša v križanski cerkvi ob 6.30. Vse točajnice, ki so zadržile obiskovalce tečaj, naj se polnočestveno udeležijo in pripeljejo s seboj še čim večje število novih, ki se zanimajo za liturgično gibanje.

1 Nočno službo imajo lekarnice: mr. Lenstek, Rosljeva cesta 1; mr. Bohinec dod., Rimska cesta 24, in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Celje

e Apologetični odsek DMK ima drevi sestanek. Na dnevnem redu je predavanje: Me in delavska dekleta.

e Iz celjskega športnega življenja. Pri zadnji seji modliškega odbora v Celju sta SK Jugoslavija in SK Atletik javila, da se ne bodo udeleževala pokalnega tekma. V nedeljo bo pokalna tekma med SK Olimpijo in SK Celjem, ki obeta biti zelo zanimiva.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 11. julija: 12.15 Reproduciranje operne arije 12.45 Poročila 13.00 Cas, citre in harmonika v reproduciranju glasi 18.00 Komorna glasba (Radijski kvintet) 18.30 O verstih (Fr. Terzaglav) 19.00 Radijski orkester 19.30 Literarna ura: Alma Almatova (dr. Frobenius-ski) 20.00 Vjoliški koncert gospe Fanike Brandlove 20.45 Ravnik: Segvidile, ciklus za tenor solo (g. Drmot) in klavir (J. Ravnik) 21.30 Oktet »Ljubljanskega Zvona« 22.00 Cas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

SREDA, 11. julija. Beograd: 19.00 Pesmi 20.00 Preno v Ljubljano — Zagreb: 20.00 Preno iz Ljubljane. Dunaj: 17.30 Nordijske pesmi 19.10 Smeš v glasbi 20.50 Recitala 21.30 Jožef 11. (predavanje) — Budimpešta: 19.15 Sonate za violino in klavir 20.30 Posem puste, glasbena slika 22.00 Plesna glasba — Milan-Trst: 20.45 Veseloga — Rim: 20.45 Opera »Krvda in kazon, Pedrollo — Praga: 19.10 Operne arije 19.45 Citraški kvartet 20.00 »Gospa Marijana, mati polka«, igra s petjem. Dedeček — Brno: Klavirski trio, op. 2, Suk — Bratislava: 19.10 Trio, op. 40, Brahms — Varšava: 19.15 Koncert na dveh klavirih 20.12 Lahka glasba in humor 21.12 Violinski in vokalni koncert — Monako: 20.30 Sport in boj, vesela revija — Frankfurt: 21.00 Plesna glasba — Lipsko: 20.30 Zahvalni večer s plesom (iz Berlina) — Bratislava: 20.30 Večerni koncert.

Mar bo ves svet oglušel?

Velikomestni ropot ubija ušesa - Otroci se bodo rodili gluhi

London je vele mesto, vele mesto s tistim vele-mestnim šumom in ropotom, ki ga poznamo pač iz vele-mesta. Naša Ljubljana je res dolga vas nasproti velikemu Londonu! Kaj se pravi živeti v takšnem mestu, kakor je London, ve samo tisti, ki je to poskusil. Pri nas smo na pr. tako občutljivi, da protestiramo, če v sosednjem stanovanju otroček malo zavili. Bojimo se za nočni mir in za svoja ušesa. Kaj pa v Londonu? No, tudi v Londonu so si ubogi meščani zopet zaželeli nekoliko več podeželske idile in mira. Naveličali so se neprestanega škripanja voz, trobentanja avtomobilov in zamolklega ropotanja tramvaja. Ugotovili so, da ta neprestani šum in ropot ne draži samo živcev, temveč je zelo škodljiv tudi ušesom samim. In zdaj nadzirajo avtomobile, pregledujejo vozove, ali ne škripljejo preveč, nadzirajo uporabo radia, da se ne zavleče v pozno noč in ne moti sosedov.

Dr. Van Mac Kenzie je s svojim odkritjem preplašil Londončane in nas vse, ki smo deležni sa-

dov moderne civilizacije. On je že mnogo let zdravnik v bolnišnici za gluhe v Londonu. Dr. Mac Kenzie trdi, da bo svet v kratkem popolnoma oglušel, ako se ne bo v zadnjem trenutku zavedel, kam prav za prav drvi s svojimi ušesi. Ali ta svet ne sprevidi, da bo radi velikomestnega ropota njegov sluh popolnoma otopel? Človeško uho ne vzdrži toliko ropota, kakor mu ga nalagamo. V vojni je mnogo vojakov oglušelo radi neprestanega grnenja topov. Premočan zvok lahko v hipu za vedno pokvari naše slušne organe. Leti učinek doseže tudi šibkejši zvok, ako neprestano bije na naša ušesa. Dr. Mac Kenzie je ugotovil, da so naglušni ljudje, ki jih je peljal na podzemeljsko železnico, kjer je ropota več kakor dovolj, potem, ko so prišli zopet v bolnišnico, še slabše elišali kakor prej.

Dr. Mac Kenzie je po temeljitih raziskovanju in po dolgih poskusih na raznih bolnikih prišel do zaključka, da človeška ušesa na neprestan ropot reagirajo tako, da otpnejo. On celo trdi, da se bodo otroci bližnjih rodov rodili gluhi. Kakor je dokazano, da se človeške celjisti manjšajo, čim manj z zobmi grizemo, tako je povsem logično, da bodo tudi naša ušesa popolnoma odveč, ko jih zaradi neprestanega ropota ne bomo več rabili. Ze danes ne slišimo v mestih tako dobro kakor na deželi ali tako dobro kakor primitivni narodi. Nikakega znamenja ni, ki bi kazalo, da gremo nasproti mirnejšim časom. Ze danes moramo biti pripravljeni na to, da bo človeštvo od roda do roda slabše slišalo. Čedalje manj bo občutljivo za šum in ropot. Ze današnji rod na pr. povsem nemoten spi in ga ropot vele-mesta ne moti, medtem, ko ga starejši ljudje ne prenašajo. Statistika dokazuje, da je vele-mestni človek radi šuma in ropota primoran žrtvovati približno eno desetino svojega spanja, ki je tako dragoceno za njegov organizem.

To razkritje londonskega zdravnika ni bilo brez učinka na prebivalstvo. Zato se je v Londonu začel velikopolezni boj proti ropotu.

Edini indijski svetnik

(Trichinopoly — Indija.) Pred kratkim je razpravljal uvodnik lista »Morgensterne« o svetniku Gonsalo Garcia, ki je znan kot prvi in edini svetnik, doma iz Indije. Bil je med leti 1564 in 1566 v Bassejnu pri Bombayju najbrž od indijskih staršev rojen. Kot frančiškanski brat lajik je prišel Gonsalo Garcia 1592 drugič na Japonsko in umrl 1597 v Nagasaki mučeniške smrti. On je eden izmed 26 mučencev, ki jih je papež Urban VIII. leta 1627 proglasil za blažene; papež Pij IX. ga je za binkošti 1862 proglasil za svetnika. Njegov spomin se praznuje dne 5. februarja.

To je Helen Jacobs iz Amerike, kateri napovedujejo končno zmago v teniških tekmah v Wimbledonu. Premagala je že nevarno nasprotnico, Avstralko Hartiganovo.

Južno-afriškim glavarjem, to je sultanu iz Sokota in emirju iz Gwande, so Angleži v Aldershotu pokazali tudi najmodernejši tip strojnice. Ta umetnost očividno zanima tudi afriška plemena.

V.:

Po valovih Donave široke ...

(Beleške iz popotnega dnevnika.)

»To je posebna vrtna naprava, zopet zmaga tehnike. Zasidra se na tistem mestu, kjer bi se imelo vrtati ladja, na kateri so vrtni stroji in naprave. Morali so tukaj zelo globoko vrtati, preden so prišli do globine, kjer je bila škrljasta gmota, pomešana s trdo glino. Ta plast je šele bila sposobna, da nosi stebre.«

»Kako globoko so vrtali?«
»Pravijo, da do 28 metrov pod gladino Donave.«

Tea je široko odprla oči in rekla:
»Kdo pa je delal v tej globini in pod vodo? Saj je to globina, večja kakor višina največje palače v Belgradu!«

»Delavci,« je kratko odgovoril njen spremljevalec.

»Ubogi ljudje,« je tiho pripomnila Tea.

»In ne samo kopati, tudi betonirati je trebalo vse to. Današnja tehnika pa je tako izpopolnjena, da tisto delo v tej globini ni preveč strašno.«

»Torej že prekašamo Egipčane in Babilonce in predpotopne kulturne narode, se je odrezal Zdravko.«

»Piramide so zidali z velikimi pečnami v zraku, je dodala gospa Marija, »to je res. A mi... Delamo skale pod vodo, kar je nekoliko več, kaj?«

Tea se je nasmejala, pa tudi njen spremljevalec je tlesnil s prsti in nadaljeval:

»Tehnika je že pred leti našla način, ki omogoča zgradbe pod vodo. To se vrši s po-

močjo takozvanih kesonov. Francozi temu pravijo: caisson. Sicer je to draga reč in zamudna, vendar zgradbe se delajo. V Evropi je bilo pod vodo s kesoni narejenih več zgradb. Vendar, kakor trde, baje niti Nemci dosedaj niso gradili v tako silno globino.«

»Katera trdka pa je gradila ta most?«
»Sedem nemških tvrdk je gradilo in vse pod vodstvom Siemens Bau-Union.«

Matevž je pripomnil:

»Torej ima donavski pančevski most, kar se tiče globine temeljev, rekordno globino?«

»Do sedaj v celni Evropi, da,« je odgovoril Tein spremljevalec.

Gospa Marija je vprašala.

»Kaj pa je pravzaprav tisto, kakor ste preje rekli: keson?«

To so nekakšni plavajoči veliki zaboji, bodisi iz jekla ali iz železobetona. Podobni so štiroglatim barkam. Dno imajo šele nekako 2 metra in pol pod spodnjim robom. V širino so merili ti kesoni, ki so jih uporabljali pri pančevskem mostu, 12 in pol metra, v višino pa od 7 do 10 metrov. Tisti spodnji del pod dnom kesona je bil pravzaprav velika dvorana z nizkim stropom, kajpada, dvorana brez dna.«

»Tu pa treba nekoliko fizike,« je rekel Tein spremljevalec. »Vi veste, če vzamemo, recimo, steklenico brez dna, to se pravi, da ji odbijemo dno. Vrat steklenice pa moramo dobro zamašiti z zamaškom. Sedaj napolnimo skaf z vodo. V vodo pogreznemo steklenico z odbitim dnom tako, da je dno v vodi. Videli boste takoj, da voda ne prodre v steklenico več kakor četrť centimetra. Prilepimo n. pr. na majhen okrogel kosček deščice kosček sveče, jo prižgemo in čez njo poveznemo steklenico brez dna in tako vse skupaj pogreznemo v vodo. Deščica z gorečo svečo plava pod vodo in gori, dokler ima kajpada v zraku, ki je v steklenici, kisika. Iz tega vidite, da voda radi zraka, ki je v steklenici, ne more izpolniti pro-

Glavarji zapadno-afriških plemen se pravkar vračajo od avdience pri angleškem kralju v palači Buckingham. K slovesnemu sprejemu so vzeli s seboj tudi žezla.

Mrtvemu je zaplenil zobovje

Aleksandra Jardaia so na Madjarskem pokopavali. V tistem hipu, ko so ga že hoteli odnesti iz hiše, je planil noter zobni zdravnik. Svojem je prišel pripovedovati, kako je rajnemu napravil zobovje iz platine. Dogovorila sta se, da mu bo Jardaia plačeval na obroke dolžni znesek, in sicer vsak mesec po 1200 Din. Jardaia je umrl, ne da bi mu bil plačal niti prvi obrok. Zobni zdravnik je zahteval zobovje nazaj. Posegla so vmes oblastvi. Oblastniki so precej časa cincali in se niso mogli odločiti. Končno so le dovolili zobnemu zdravniku, da je mrljico lahko vzel neplačano zobovje; vendar je moral zdravnik izročiti zobovje sodišču. To bo zdaj odločilo o zadevi.

10.000 krokodilovih kož

Kolonijalna uprava v angleškem Hondurasu in misijonarji (ameriški jezuiti) ponovno vidijo v prodaji krokodilov izrazito sredstvo, s katerim lahko nekoliko pobijajo gospodarsko krizo in izboljšujejo položaj ubogih domačinov. Pred kratkim je neka ameriška trdka naročila 10.000 krokodilovih kož. Služile ji bodo za razne modne predmete.

Zaobljuba kitajskega katolika

Neki bogat industrijec iz Sanghaja, po rodu iz apostolskega vikarijata Haimen (Kina), se je zaobljubil sv. Tereziji Deteta Jezusa, da zgradi njej na čast v svojem domačem kraju cerkev, ako bo obvarovala njegove delavnice v kitajsko-japonskem konfliktu.

Mož je držal besedo in je res zgradil cerkev, ki ima prostora za 2000 ljudi; opremil je sam tudi vso notranjščino cerkve in k temu še zvonik s tremi zvonovi in vse cerkvene paramente. Vse skupaj je res pravi knežji dar.

Neizmerena je sila vodnega pritiska

V morskih globinah je vodni pritisk velikan-ski in nerazumljivo je, da žive le-tu nešteta živa bitja. Pred dvema letoma je raziskal morsko dno ameriški profesor W. Beebe v bližini Bermundskega otočja. Potopil se je v globino 1000 m in ugotovil nekaj vprav zanimivih števil. Na podlagi njegovih podatkov so izračunali ameriški strokovnjaki vodni pritisk v globini 3000 m. Na vsak kvadratni meter pritiska voda s težo 60.000 stotov. To so bajne številke. — Mislimo si vojno ladjo, ki se je pogreznila v to globino. Na 28 cm granato v topovski cevi bi delovala potem takem sila 4000 stotov in onemogočila strel. Na vsakega utopljenca bi prišla teža desetih lokomotiv. — V to globino pogreznjeno ladjo zdrobi vodni pritisk kakor slamnato bilko.

Španski kralj ob Vrbskem jezeru

Avstrijski Turingklub je priredil motorno tekmo ob Vrbskem jezeru na Koroškem. Tekme so se udeležili motorji iz Jugoslavije, Italije, Poljske, Češkoslovaške in Avstrije; vsaga 407 motorjev. Zvečer je bil v Porečah pozdravni večer, kateremu sta prisostvovala tudi jugoslovanski in italijanski konzul. Med gosti so tudi opazili bivšega španskega kralja Alfonza. Izročena mu je bila častna diploma o vpisu v Turingklub. Govorili so predstavniki kluba Makula in dr. Knappitsch (!) in predstavniki krajevnih oblastev. Nato so nastopile koroške narodne noše z narodnimi plesi.

»Tour de France«, prva etapa Pariz—Lille med Pointoise in Ennery.

Temeljito

Zadnik: »Ali si temeljito pripravljen na izpit?«
Brnik: »Gotovo, pripravljen sem na vse!«

Egoist

»Sezija se ne začenja dobro. Vi ste doslej edini gost v zdravilišču.«

»Upam, da ostanem tudi edini, ker mi je zdravnik priporočil popoln mir.«

Neki angleški častnik 5. dragonskega polka se vadi v Aldershotu in drznem skoku. S svojim konjem skače čez pregrajo, čez katero streljajo s strojnico.

(Nadaljevanje)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm široka polna vrstica po Din 250. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe ikecio

Gospodična
išče zaposlitev. Ponudbe prosim pod »Uradnica« št. 7750 upravi »Slovenca«.

Ekonom, šafar
z dolgoletno prakso v vseh panogah gospodarstva, posebno v vinu in sadjarstvu, sames, sodela-vec, želi s 1. avgustom primerno službo. Cenjene dopise upravi »Slovenca« Maribor pod »Ekonom« št. 7775.

Službodobne

Restavratore
strokovnjak, lahko tudi družabnik, se sprejme na gostilno, kjer se veliko proda čez ulico. Centrum Zagreba. Letni promet 1200 hl pijače. Lokal z bogatim inventarjem je primeren tudi za razne glasbene prireditve. Potrebna je odgovarjajoča kavičija ali garancija. Gostilna se lahko prevzame takoj ali po dogovoru. Interesenti naj pošljejo ponudbe na Publicitas, Zagreb pod 37.951.

Barvarja
popolnoma samostojnega, za barvanje nogavic in preje — sprejme tovarna Vidmar, Ljubljana, Pred škofijo 19. Točne ponudbe z navedbo dosedanjih službenih mest in zahtev glede plače je poslati najkasneje do 15. t. m. Naslov službe po možnosti takoj.

Perlektno šiviljo (krojača)
ki mora biti dovršena tudi v adjustiranju — išče tovarna perila. Samo osebe z dolgoletno prakso pridejo v poštev. — Ponudbe s pričevali je poslati upravi »Slovenca« pod »Tovarna perila« 7050.

Kurjača
izprašanega — sprejemmo za lokomobilo. Tovarna Vidmar, Ljubljana, Pred škofijo 19.

Vajenci

Vajenec
za kavarno »Prešeren« se takoj sprejme.

DOBER TEK JE ZNAK ZDRAVJA.

Čim pa opazite pri otrocih ali odraslih, da jim jed ne prija, da niso dobre volje, je to znak nerazpoloženja. Ne boste storili napak, ako jim daste takoj v malo vode ali mleka prašek »Magna«. »Magna« čisti prijetno, brez bolečin. »Magna« osvežuje. Za iztrebljenje otrok majhno, odrasli veliko žlico.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavoček 4 Din.

(Reg. S. br. 4788/32)

Vajenca

sprejme izdelovalnica glasbil. — Ponudbe pod »Marljiv« št. 7754 upravi »Slovenca«.

Prodamo

Železne postelje
vseh vrst, železne nočne omarice, mreže za postelje v lesenih in železnih okvirjih dobavlja in popravlja najceneje Strgulac Pavel, Gosposvetska c. 13 (Količje), Ljubljana.

Kovčke za potovanje
vseh vrst, vseh velikosti, kakor tudi denarnice, listnice, nahrbtnike nudi po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Opeko vseh vrst
kupite poceni v opekarni Jerko, Črnuče.

Nudimo Vam
za majhen denar dobra oblačila. — A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Sveže namizne hruške
kg 3,25 Din, jabolka 3,25 Din, slive-spingle 3 Din, paradižnike, papriko razpošilja po zelo zmernih cenah v košarah po 35 kg franco vsaka železniška postaja — G. Drechsler, Tuzla.

VINA
dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

Malinovec
pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Herderjev konverz. leksikon
najnovejša izdaja, še nič rabljen, naprodaj po Din 150 mesečno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7755.

»Reform« steklenice za vkuhanje sadja in povrtnin so letos cenejše. — Cenike zahtevajte pri tvrdki Lovro Petovar — Ivanjkovci.

Novo opravo

za delikateso ali specerijo — iz trdega lesa — ugodno prodam. A. Terčon, Kranj.

Kupimo

Droben oglas v »Slovenca« posreduje li hitro prodaj, če že ne s gotovim denarjem na kupca ti s knjižico da.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DR. GIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Fotomayer
Maribor, Gosposka ul. 2. Dragi časi: ceneno slikanje! Za legitimacije in brzoslikanje — takoj! — 6 autofot 15 Din.

Konja
do 6 let starega, popolnoma zdravega in zanesljivega za vožnjo in ježo, kupi tovarna Vidmar — Ljubljana, Pred škofijo 19. Kupimo tudi lažjo diro, k

Otroški voziček
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 7746.

Seno
sladko, prve košnje, se kupi — Naslov v upravi »Slovenca« št. 7752.

Drva
bukova, suha, klana, kupimo. Ponudbe pod »Vagonska pošiljka« št. 7753 upravi »Slovenca«.

Decimalno tehtnico
150—200 kg, rabljeno, v dobrem stanju — kupim. Drago Cukjati, Št. Gotard, p. Trojane.

ALEKSANDROVO OTOK KRK

NAJLEPŠE KOPALIŠČE GORNJEGA JADRANA

HOTEL VILA LUCIJA

TIK OB MORJU

Penzion Din 55-65 — Prvovrstna postrežba — Zahtevajte prospekte — Ugodne pavšalne cene

Nova uprava Boris M. Plesničar (prej v Park-hotelu na Bledu)

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 10. t. m. ob 16 po daljšem, mukopolnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 61 let, mirno v Gospodu zaspala naša preljuba mamica, gospa

KOZINA ANTONIJA

soproga žel. v pokoju.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 12. t. m. ob 16 iz hiše žalosti Moste, Zelena jama, Valentin Vodnikova ulica 22 na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bo truplo položilo k večnemu počitku. Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi pri Sv. Petru. Prosimo tihega sožalja!

Moste-Ljubljana, dne 10. julija 1934.

Lovro, žel. v pokoju, soprog. Tone, meh. mojster, sin. Frančiška, sinaha. Vladimir, vnuk in ostalo sorodstvo.

Pogrebni zavod Gajšek Ivan.

ZAHVALA

Za toliko dokazov iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli od vseh strani ob prerani, tragični smrti naših čez vse ljubljenskih družabnikov

ALOJZIJA KNEZA

in AVGUSTA PACCHIAFFO

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo prečistima gospodoma opatu in kanoniku Zagorju in drugi častiti duhovščini, častitim šolskim sestram, pevskega društva »Oljka« in Celjskemu moškemu pevskemu zboru, gasilskima društvoma iz Celja in okolice, stanovskimi deputacijam iz Zagreba, Ljubljane in Maribora, kakor tudi zastopnikom oblasti. Zahvala vsem, ki so z nami čustvovali in spremili naša nepozabna pokojnika v tako obilnem številu na zadnji poti ter pokrili njuna grobova s kitami cvetja.

Celje, dne 9. julija 1934.

PACCHIAFFO, KNEZ & CO.

Denar

Posredujem
denar na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Iščem kredit
v višini 300.000 Din proti dobrim obrestim in sigurnosti. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Uspešno 100« 7732. Diskrecija zadržana.

Vlogo
Zadružne gospodar. banke 92.000 Din — takoj prodam za 65% gotovine. D. Oder, Zagreb, Vlasika št. 125.

Hranilno knjižico
ljubljanskega denarnega zavoda za vključbo na neobremenjeno posvetstvo, iščem. Ponudbe danes do 2 popoldne upravi »Slovenca« pod »Sigurno« št. 7764.

Knjižico
celjske mestne ali krške občinske zamenjam za knjižico Kmetijske ljubljanske okolice. Ponudbe pod »K. C. K. 75.000« št. 7742 upravi »Slovenca«.

Letovišča

Kdor želi
mirnega oddiha v gorskem letovišču, naj prihiti v Ziri. Gorski zrak, kopališče, smrekovi, jelovi gozdovi, lepi izleti in izprehodi, več penzijonov, cena 30 Din za celodnevno oskrbo. — Avtobusna zveza dvakrat dnevno. Zahtevajte prospekte. — Informacije daje: Tujsko-prometno društvo, Ziri. L.

Stanovanja

ODDAJO:
Stanovanje
treh sob, v prvem nadstropju, se odda za Din 600. Zabajak 7. Vpraša se od 2 do 5. Veselitev takoj.

Glasba

Klavirji! Planini!

Kupujte na obroke od Din 400.— prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrol, Hüzel, Stügel original, ki so nesporno najboljše!

(Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Allonz Breznik
Aleksandrova cesta 7. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Auto-motor

Razprodajamo
prvovrstne automobile — nove in rabljene, za vsako sprejemljivo ceno, radi opustitve prevelike zaloge. »Sikora«, Ljubljana — Cesta na Rožnik 19. Ne zamudite ugodne prilike!

Tovorni auto,
šestdesetni osebni auto, motorno kolo s priklopo, poceni prodaja vsled delne likvidacije podjetja mlekarne Bernhard, Maribor.

Dijaki

Instrukcijo
za grščino, francoščino, nemščino, srbohrvaščino išče čez počitnice višješolci odličnjaki. Naslov in ostalo pove uprava »Slovenca« Maribor pod »Odličnjak« 660/7777.

Vnajem

ODDAJO:
Lokal s skladiščem
kakor tudi stanovanje s sobo in kuhinjo oddam s 1. avgustom 1934. Koroška 21, Maribor. Vprašati v dopoldanskih urah: Slomškov trg 11-L, vrata št. 5.

Pohištvo

Spalnice
moderne, iz orehove korrene, pleskane in kuhinjske opreme ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovic, Komenskega ulica 34.

Posvetstva

Hišo
v Ljubljani ali bližnji okolici, kupim na knjižice Mestne hranilnice. Posredovalci izključeni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »130.000« št. 7716.

Pozori

Prodaj več hiš, tri dobro vpeljane gostilne, zraven stavbne parcele. Vzamem tudi hranilne knjižice. Pojasnila: Lastnik kopališča Jezica pri Ljubljani. (p)

Objave

Otvoritev
nove trgovine z moko! Cenj. občinstvu vljudo naznanjam, da sem začetkom julija 1934 otvorila trgovino z moko in drugimi mlevskimi izdelki v Ljubljani, Kopitarjeva 1 (nasproti Jugoslovanske tiskarne). Nudila bom samo prvovrstno blago po konkurenčnih cenah. — Vljudo se priporoča Marija Levstik.

Preklci

Spodaj podpisani preklcujem vse žaljivke, ki sem jih izrekel proti g. Ludviku Ilersiču. Lončar Franc.

Razno

Ce avto svoj stari prodajaš a! motorja bi znebil se rad. Brž kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inserat

Zahvaljujem se

studenški požarni brambi za uslužno, ki so mi jo storili, ko sem se ponesrečila. Rozi Mačič, Maribor.

ŽENIN

NAJVEČJI GREH

Sedaj žene oblegajo tega človeka

Danes vsaka žena greši, če je videti nagubana in grda. Znameniti dunajski zdravnik in učenjak prof. dr. Stejskal je pridobil iz mladih živali nov proizvod, ki se imenuje Biocel. Z uporabo te vitalne snovi izginejo gube, koža pa postane čvrsta, sveža in mlada. Znamenite svetovne lepoticne in igralke oblegajo sedaj tega človeka, ki je toliko storil za povrnitev mladosti. Sedaj se velike količine Biocela z Dunaja razpošiljajo po vsem svetu. Zaloge pa so omejene in nekega dne bi mogle nabave postati skoraj nemogoče. Pravi Biocel, dobljen naravnost z Dunaja, je kombiniran sedaj z novo kremo Tokalon (rožnate barve). Če tudi to znatno zvišuje stroške izdelovanja kreme Tokalon, prodajne cene vsaj za sedaj ne bodo zvišane.

Nova krema Tokalon, hranilo za kožo (rožnate barve) hrani Vašo kožo vso noč s pravim Biocelom. Nova krema Tokalon, bele barve (brez maščobe) pa hrani Vašo kožo ves dan ter pripoji puder na kožo, da je popolnoma neviden. Ta krema napravi Vašo kožo v nekaj dneh za tri nianse svetlejšo.

Plise za volane v različnih gubah
Specielni entel oblek, volan, šalov itd.
Ažuriranje — predtiskanje.
Vezenje monogramov, zaves, perila.
Naveden fia entel vložkov in tipk. — Mitro, fiao in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Strunski)

Dr. Josip Sajovic, odvetnik, dr. Rudolf Sajovic, ministrski sekcijski šef v pokoju, Ernestina dr. Windischerjeva, soproga generalnega tajnika T. O. L. v pok. in ing. Evgen Sajovic naznanjajo globoko užaloščeni v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njihova nadvse ljubljena, predobra mati ozir. stara mati, sestra in tašča, gospa

SERAFINA SAJOVIC ROJ. SUYER

vдова po odvetniku

danes, v torek, dne 10. julija 1934, v 81. letu starosti, po daljšem bolehanju, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v četrtek, dne 12. julija 1934 ob 5 popoldne iz hiše žalosti Streliška ulica 26 na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 13. julija t. l. ob 9 dopoldne v župni cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 10. julija 1934.

Umrli nam je danes naša zlata mamica, stara mama, sestra in tašča, gospa

Marija Zemljič roj. Jeler

vдова po nadučitelju v Lučah

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 11. julija 1934 ob 16 iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 12. junija ob 7 v župni cerkvi sv. Petra. Ljubljana, Celje, Sarajevo, Radmirje, dne 10. julija 1934.

Zalujoče rodbine ZEMLJIČ in VOLČIČ.

NAJBOLJŠI ŠIVALNI STROJI

'ADLER' IN 'GRITZNER'

pokromana kolesa „GRITZNER“
pletalni stroji „DIAMANT“
po izredno niskih cenah
samo pri tvrdki
JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
Večletna garancija! Pouk v umetnem vezanju brezplačen!
blizu Prešernovega spomenika, za vodo. Telefon št. 2913.

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gladi ne revne. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavočkih po Din 15.— ali pri zastopstvih: Lekarna Mr. Milivoj Leseljak, Ljubljana, Realijska c. 1, ako pošljete v naprej Din 15.—, Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pije ga redno!